

8. ЕКОНОМИСТ

ГОДИШЊИ ШКОЛСКИ ЧАСОПИС
МАЈ 2021.

Економско-трговинска
школа из Приштине

60

Драги школарци, већ више година успешно пратимо све школске активности и штампањем часописа Економист покушавамо да то поделимо са вашим родитељима и широм заједницом.

У овом броју можете прочитати о :

Јубилејима

Петар II Петровић Његош

Романтизму

Примени micro:bit уређаја

Настанку рачуноводства

Магија је у словима и речима

Нееуклидској геометрији

Васпитном значају у књижевности

Литерарним радовима ученика

Планирању и припремању наставе

ЕКОНОМИСТ, лист Економско-трговинске школе

Лист уређују:

Професори српског језика: Ивана Мишковић, Јелена Аксић, Александра Јевтић,

Иван Максимовић;

Тања Максимовић - професор математике;

И сви остали професори Економско-трговинске школе који учествују у прикупљању података и изради радова.

Захваљујемо и ученицима наше школе на одазиву и великом броју литерарних радова.

Штампање листа подржала је и финансирала Општина Грачаница .

Поштовани родитељи, ученици и колеге, велика је част и привилегија бити на челу установе, која има успешну и дугогодишњу традицију. Прослава јубилеја наше школе - 60 година постојања је велика радост за све нас али и одговорност, пре свега према онима који су радили пре нас, и онима који ће радити у будућности.

Економско-трговинска школа из Приштине у Лапљем Селу је почела своју образовну мисију давне 1961. године у просторијама Гимназије у Приштини. На свом развојном путу суочавала се са бројним проблемима које је успешно решавала. Борила се за опстанак, простор, стручни кадар и опстајала свих ових година. Преживела је бројне реорганизације у веома турбулентном окружењу и развила се у једну угледну институцију, која је дала велики допринос развоју школства. Оставила је неизбрисив траг у образовању и васпитању не само на подручју Косова и Метохије већ на територији целе Србије. Славу и углед школе створили су њени ђаци и професори. Поносимо се прошлосту наше школе, која служи као путоказ, надахнуће новим генерацијама професора и ученика, за будући успешан рад. Школа је својим образовним радом изнедрила многе успешне привреднике, стручњаке у економији, праву, посланике у науци, култури и образовању.

После 60 година рада можемо да закључимо да Економско трговинска школа из Приштине у Лапљем Селу стоји на стабилним темељима и наставља да обавља своју делатност тј. да образује и васпитава нове генерације ученика, који су се определили за занимања која ми школујемо. Ученици су нам интелигентни, вредни,

задовољни што су ученици наше школе.

Сарадња са родитељима и школским окружењем је успешна на обострано задовољство. Колектив је видно подмлађен, наставници су стручни и изводе наставу уз примену савремених техничких средстава. Резултати наставе су као и раније успешни, ученици и наставници освајају висока места на свим нивоима такмичења, а после завршетка школе уписују жељене факултете што показује да смо једна модерна школа која је у турбулентном времену у коме живимо храбро закорачила у реформе образовања. Наша школа је ту да пружи квалитетно образовање и васпитање, место где се рађају нове идеје, негује толеранција и унапређује знање.

Хвала свима на разумевању, доброј сарадњи и помоћи да наша школа буде место у којем се одраста здраво, место где сви једнако учествују, ученици, наставници и родитељи.

Директор школе, Драгица Митић

Економско-трговинска школа у Приштини је основана 28.05.1961. године. Школа је прву годину рада започела у просторијама “Прве приштинске гимназије”, чији је школски објекат саграђен 1939. године и користила је три учионице и наставничку зборницу. Имала је књиговодствени, финансијски и административни одсек.

Све до школске 1964/1965. године Економско-трговинска школа је радила у просторијама Гимназије. У свом објекту, адаптираној згради касарне, је почела са радом 21.9.1964. године. Школске 1967/1968. године дошло је до одвајања и формирања посебних одељења која су наставу похађала на српско-хрватском и албанском језику.

Економско-трговинска школа се средином новембра 1968. године сели у зграду у Леџиновој улици (касније Краља Петра Првог), у којој ће се одвијати настава на оба наставна језика до септембра 1990. године, а на српском наставном језику до јуна 1999. године. Била је то зграда интерната Пољопривредне школе, која је реновирана и прилагођена за наставу.

Са почетком НАТО агресије 24.03.1999. године прекинута је настава, као и у свим школама у СР Југославији.

Школску 1998/1999. годину наставу је похађало 501 ученик у пет образовних профила.

Захваљујући изузетном напору директорке школе Малинке Митровић, професора и техничког особља, следећа

школска година је почела 20.09.1999. године са око 50 ученика у згради ОШ “Миладин Митић” у Лапљем Селу где се налази и сада.

Акт о измештању Економско-трговинске школе донело је Министарство просвете Републике Србије 27.1.2000. године.

У школској 2020/2021. Економско-трговинска школа има 196 ђака, 26 у Племетини и 170 у Лапљем Селу, и 77 радника.

Управа школе:

Директор школе - Драгица Митић.

Стручни сарадници:

Педагог школе - Снежана Нешић.

Библиотекар - Васић Љиљана.

Администрација:

Секретар школе - Ставрић Снежана.

Шеф рачуноводства - Костић Мирјана.

Административно-финансијски радник - Стевић Јасминка.

Наставници:

Српски језик - Мишковић Ивана, Трајковић Костић Ивана, Славић Јована, Максимовић Иван, Аксић Јелена, Јевтић Александра, Поповић Мирјана, Андрић Андријана, Милена Ђокић.

Енглески језик - Караџић Тања, Васић Милош, Ничић Марина, Лекић Јасмина, Савић Душица.

Руски језик - Костић Матеја.

Математика - Максимовић Тања, Васић Зоран, Костић Милена, Миладиновић Немања.

Пословна информатика - Каличанин Миладин, Данчетовић Ђорђе, Ђорић Иван, Вујовић Ђорђе.

Економски предмети - Костић Слађана, Андрејевић Снежана, Петковић Бојан, Танасковић Љиљана, Ускоковић Славиша, Црвенковић Милијана, Спасић Ружица, Васић Драгољуб, Вуксановић Ненад, Столић Милан, Ничић Бранкица.

Правни предмети - Ковачевић Јасмина, Димитријевић Маријана, Јевтић Зорица, Бојковић Ана, Ивана Ађанчић.

Филозофија и социологија - Јокановић Љиљана, Пилиповић Милена, Јаковљевић Марина.

Психологија - Петковић Мирјана.

Историја - Велић Зорица, Мартиновић Весна, Немања Димитријевић, Александар Марковић, Марковић Марко.

Физичко васпитање - Лазић Небојша, Петковић Мирко, Славић Бојан, Александар Јовановић.

Економска географија - Поповић Зоран, Лазар Живић.

Хемија - Костић Биљана, Милосављевић Зорица, Ристић Наташа, Јована Станојевић Тодоровић .

Екологија, биологија - Јакшић Љубица, Марија Лазић, Марија Дејановић.

Комерцијално познавање робе - Стојчетовић Сања.

Верска настава - Крстић Горан, Лазић Никола .

Ликовна култура - Радовановић Бобан.

Запослени на одржавању:

Цвејић Сениша, Ђурчић Иван, Стакић Сузана, Гигић Драгољуб, Воиновић Јасмина, Бојковић Миљан, Данић Александар, Стевић Миљан.

Економско-трговинска школа - установа са традицијом

У улици Мирјане Драговић у Лапљем Селу, налази се Економско-трговинска школа, основана у Приштини, сада већ давне 1961. године. Након ратних дешавања, школа је измештена у Лапље Село, где и данас обавља своју делатност. Од оснивања до данашњих дана, Економско-трговинска школа је остала привлачна образовна установа за свршене основце, који у њој виде могућност за стицање нових знања и лични развој.

Економско-трговинска школа се у свом раду ослања на светле традиције школства на Косову и Метохији, који су утемељени у другој половини XIX века. Наиме, након векова препуштености сами себи, кнежевина Србија је у другој половини XIX века, отпочела са спровођењем културно-просветне политике на Косову и Метохији. Циљ културно-просветне политике, поред основне васпитно-образовне функције, био је усмерен на очување идентитета српског становништва.

Преломни догађаји с краја XX и почетка XXI века, српском народу су донели погроме, скрнављење културне баштине и скученост у етнички чистим срединама. Наведени догађаји довели су до тога да се српски народ на Космету данас налази у незавидном положају, идентичном у каквом је био током XIX века.

У судбоносним временима од пре век и по, српски народ на Космету је опстао окупљањем око Цркве, просветних и културних установа. Тада су сводови цркава и школа, представљали оазу духовности и просвећености. Управо под тим сводовима

који памте судбоносна времена, српски народ је црпио идеје које су га водиле кроз векове. Данас, када смо поново суочени са егзистенцијалним проблемима и идентитетским питањима, улога школе је значајнија него што можемо да претпоставимо. Школа служи да васпитава, образује и ради на очувању идентитета, као и да стално подсећа да „богатство лежи у знању“.

Ове године, навршава се 60. годишњица од оснивања Економско-трговинске школе из Приштина са седиштем у Лапљем Селу. На нашем турском подручју, и у околностима када је материјална култура српског народа сведена на средњовековне цркве и манастире, 60 година постојања било које установе представља традицију вредну помена. Када говоримо о јубилејима, човек у годишњици и самом датуму обележавања, увек тражи неки дубљи смисао, повезаност и значај. Почетком 1960-тих година, судећи по духу времена СФРЈ, сигурни смо да оснивачи школе нису дан оснивања школе бирали консултовањем црквеног календара. Данас можемо констатовати да се просто догодило, да се дан школе (28. мај) поклопа са прослављењем Преподобног Пахомија. У житију светог Пахомија, наводи се да је Пахомије оснивач манастирског општежића у хришћанству. Преподобни Пахомије је за живота основао неколико манастира у којима је живело и образовало се неколико хиљада монаха. Без намере да износим претенциозне аналогije, сматрам да наша школа представља кућу знања, која на подједнак начин као и Пахомијеви манастири држе широм отворена врата да образују и оплемене младе људе, свршене основце, али и буде на услузи српској

заједници и свим добронамерним људима.

Пуних шест деценија, неколико стотина наставника је предано преносило знање ученицима, с циљем активирања индивидуалних потенцијала код ученика. Више хиљада свршених економских, правних и финансијских техничара који су постали професори, доктори наука, менаџери, адвокати, политичари ... говоре у прилог да је Економско-трговинска школа израсла у оазу знања. Слојеви наталоженог искуства указују нам да је наша школа вредна поштовања, вредна да је ословљавамо: „Школа са традицијом“.

Улазак у седму деценију постојања просветне установе, подједнако обавезује наставни кадар, свршене матуранте и тренутне ученике да наставе са преданим радом. Вишедеценијска традиција и судбоносно време које је још једном притисло српски народ на Космету, представљају позив да се окупимо, присетимо колега који су изгарали стварајући школу, успешних матураната, али и да размотримо будуће перспективе.

**Припремио - Немања Димитријевић,
професор историје.**

На дан школе, пре годину дана, заувек нас је напустио наш цењени професор и колега, Живорад Лазић-Ћиђа (5.10.1960 - 28.5.2020).

Живорад Лазић - Ћиђа је скоро 40 година свог живота предавао и просвећивао ученике Правно- биротехничке и Економско- трговинске школе из Приштине. Извео је на пут многе генерације које су од њега научиле шта је право, правда и поштење. Зато су данас његови ученици успешни доктори наука, професори, политичари, судије, адвокати, правници, менаџери, али пре свега, поштени и добри људи. Знао је и умео је да пренесе тешке лекције и искуства људи са компликованим судством и бирократским системом. И не само то, он је својим личним примером показао како треба волети и борити се за просвету и школу.

У најтежим тренуцима, после бомбардовања и отимања српске имовине и школа на Косову од стране Албанаца, храбро је одлазио у школску зграду Економско- трговинске школе у Приштини и успео да изнесе неопходну документацију и књиге. А потом је заједно са директорком Малинком Митровић и професором Миладином Каличанином поново оформио ту исту школу у Лапљем Селу. Борио се и изборио да Економска школа, чак и у најтежим

условима функционише као у најбољим временима. Једно време обављао је дужност просветног саветника и директора његове и наше школе. Вечити борац, какав је био, објавио је рат неправди и корупцији. Веровао је да ће својим знањем и познавањем права моћи да се избори са сложеним системом, који је "демонски окрутан", јер је у њему члан, параграф, па чак и папир вреднији од човека. Схвативши да право постоји само у књигама и правним актима, али не и у држави у којој владају моћни и богати људи, опет се вратио у "професорске воде", али је своју борбу наставио. Веровао је и живео за дан када ће правда и право победити. Нажалост, у тој борби са неправдом, заборавио је на себе и на своје здравље. Њега више нема. Али иза њега остали смо ми и многе генерације које је он научио и припремио за рат против кривде и неправде.

Хвала ти, професоре и пријатељу, на свему!

Нека ти је вечна слава и хвала!

**У име Економско-трговинске школе
написала - Ивана Мишковић**

Правник, борац за правду и истину, аутор “Отетог завичаја”, професор, синоним за Економско-трговинску школу из Приштине, али пре свега, велики човек, и до пре годину дана, жива легенда, Живорад Лазич – Ћиђа.

Оно што је за Прву београдску гимназију био професор Коста Вујић, био је професор Ћиђа за нашу школу. Професора сам познавала и пре него што ми је уопште предавао. Био је пријатељ мојих родитеља. О његовом начину рада и методологији нећу говорити много, јер то је оно што сви знају. Код професора Ћиђе, знало се када је време за рад, а када за шалу. Начин на који је предавао, неупоредив је са било чијим начином предавања. Он није био професор само за предмете у средњој школи, он је био професор за предавања на факултету. Једна од његових чувених реченица, приликом предавања градива из Правних поступака била је: “Истина је субјективни одраз објективне стварности”. Да ли је он аутор исте или неко други, не знам, али је се јако добро сећам јер је применљива за много шта у животу. Ја сам ову школу завршила пре три године. Оно што сам понела по изласку из исте, било ми је јако корисно за факултет.

Али морам да признам, знање које сам стекла на његовим часовима, посебно.

Знате, схватила сам, нешто прошле године да оцена као оцена, не знали много, битан је онај који је даје. На факултету имамо заиста добре професоре, као и у средњој школи али за мене и већину мог друштва, професор Ћиђа је био и остао идеал. Сматрам да свакој школи, факултету, универзитету, треба по један Ћиђа. Он је непоновљив. Многи његови ученици данас су успешни правници, професори, адвокати, тужиоци, судије.

За сваког из мог одељења, имао је по неки надимак. Нас као одељење, јер смо је л' те били много добри, звао је “Организовани криминалци”. По полагању дипломског из Управног поступка, свакоме од нас је након одговарања пружио руку уз реченицу: “Била ми је част што сам ти предавао.” Даћу себи слободу да у име свих чланова “Организоване криминалне групе” кажем, иако сам сигурна да он то и зна: “Била нам је част што сте нам предавали.”

Анђела Лазич,

**студент 3. године Правног факултета,
Универзитета у Нишу.**

Напустио нас је наш цењени педагог, љубитељ књига, писац монографија, Љубиша Црвенковић (1947-2021).

Рођен је 3. 10. 1947. године у Врелу, Општина Липљан. Основну школу завршио је у Липљану, Гимназију у Призрену, а Филозофски факултет у Приштини. Радни однос је започео у Учитељској школи у Пећи, а затим прелази у Гимназију у Липљану. На пословима преваспитавања малолетних деликвената радиће од 1978. у Васпитно-поправном дому у Липљану. Крајем 1990. Народна Скупштина Републике Србије именује га за председника Привременог пословног органа у Средњошколском образовном центру у Липљану. По истеку ових мера, биран је за директора Гимназије и Пољопривредне школе у Липљану. У Основну школу „Миладин Митић“ у Лапљем Селу прелази 2004. године, а потом 2006. заснива радни однос у Економско-трговинској школи, где ће обављати посао педагога школе све до 2014. године, када одлази у заслужену пензију.

За живота је написао десетине приказа, написа и кратких есеја из области педагогије, психологије, филозофије и књижевности које је објављивао у листовима

„Јединство“ и „Глас југа“. Написао је Монографије ОШ „Миладин Митић“ и Економско-трговинске школе из Приштине у Лапљем Селу. Био је наш сарадник у уређивању школског часописа „Економист“ за који је и редовно писао чланке из педагогије.

Памтимо га као изузетног педагога, интелектуалца, који се никада није раздвајао од књиге. Ненаметљив, сталожен, увек спреман да помогне својим мудрим саветима. Од њега смо учили како да се организујемо и контролишемо себе и ученике, искористимо модерну технику и иновирамо наставу. Припремао нас је за 21. век. А то је управо био и најтежи задатак свих нас, просветних радника, са Косава и Метохије. Требало је поново „васкрснути“ из пепела који је остао после бомбардовања наше земље, без школских зграда, модернизовати наставу и припремити ученике за живот. Његова идеја била је да ми, наследници, „Небоземног Косова“ никада не заборавимо прошлост, али морамо да напредујемо и идемо у корак са светом ако желимо да вратимо нашу „Атлантиду“.

Отишао је у пензију пре седам година, задовољан што иза себе оставља „армију“ просветних радника који ће следите његов пут. А ових дана његова душа се заувек преселила у рајска насеља.

Вечна му слава и хвала!

**У име Економско-трговинске школе
написала Ивана Мишковић**

Планирање и припремање наставе

Планирање наставника за наставу је услов за успех у наставном раду. Одвија се у одређеном периоду, подразумева утврђене програме са детаљно разрађеним активностима које треба обавити у одређеном времену. Ученици и наставници и интеракција међу њима чине главну основу сваког наставног планирања. Планирање и припремање се најчешће јавља у следећа три облика:

- припремање за нову школску годину-глобално или годишње планирање,
- припремање у току школске године за поједине наставне теме оперативно планирање,
- припремање за реализацију наставне јединице, наставни час – лекцијско припремање,
- планирање и припремање за допунску и додатну наставу, секције и остале активности,
- планирање стручног усавршавања наставника.

Израда годишњег плана за нову школску годину одвија се пре почетка школске године чему претходи:

- проучавање наставног програма по коме ће наставник радити у школској години која следи,
- прикупљање уџбеника, стручне литературе, збирки, приручника,
- консултовање литературе додирних наука,
- планирање и програмирање наставних средстава.

Годишњи план рада може се радити следећим редоследом:

Распоређивање наставних тема из службеног гласника у логички низ по месецима, одређивање броја часова за обраду, понављање, проверавање и вежбање.

Након глобалног планирања рада, предвиђених наставним планом и програмом, наставник приступа оперативном планирању

наставног процеса. *Оперативно планирање* обухвата дидактичко-методичку разраду наставних тема на наставне јединице а ради се за месец, тему и област или модул.

Оперативни план рада може да садржи:

- назив наставне јединице и њихов распоред у оквиру тема
- исходе,
- облике рада,
- методе и технике,
- наставна средства.

Приликом планирања у настави се користе различити облици колективног-фронталног, групног, индивидуалног рада и рада у паровима.

Фронтални облик рада у настави подразумева истовремено поучавање свих ученика, ученици прате наставника и заједнички раде на истим задацима. Предност овог облика рада условљава јављање такмичарског духа ученика, укључивање у колективни живот, а недостатак недовољно уважавање индивидуалности ученика.

Групни облик рад служи развијању социјалних вештина. При формирању група треба водити рачуна о добровољној опредељености ученика за рад у групи, формирање група према успеху. Предности овог облика рада су: развој комуникацијских вештина код ученика, активно учешће свих ученика, боље упознавање. Слабости су: разлике међу ученицима, није свако градиво за групни рад.

Индивидуални облик наставног рада има за циљ да ученицима омогући постепено увођење у самостални рад и индивидуални приступ наставника сваком ученику што омогућава ученицима да напредују према индивидуалним способностима.

Рад у паровима је прикладан за учење језика, матерњег и страних, представља заједничко понављање садржаја ради међусобног испитивања.

Наставне методе су поступци помоћу којих се остварују постављени задаци. Постоји широка лепеза

класификације наставних метода.
У настави се најчешће примењују следеће наставне методе:

- дијалошка метода,
- метода рада са текстом,
- метода писмених и графичких радова,
- метода демонстрације,
- метода практичних и лабораторијских радова,
- вербално текстуалне наставне методе,
- илустративно демонстративне наставне методе.

Наставна средства су модели, справе, предмети, машине, уџбеници и приручници, апарати, цртежи одабрани за потребе наставе.

Припремање за наставу или непосредна припрема за рад на часу подразумева израду писане припреме која представља дидактичко – методичко структурирање часа. Приликом припремања за час наставник води рачуна о уважавању различитости код ученика у погледу њихових способности знања и искуства. Дневне припреме наставник пише на основу оперативног плана рада за одређени предмет.

Припреме за час могу да садрже:

- наставни предмет, разред, датум,
- редни број часа у школској години,
- наставну јединицу,
- тип часа,
- циљеви/исходи,
- наставне методе,
- облике наставног рада,
- наставна средства,
- корелација,
- запажања о одржаном часу.

Допунска и додатна настава се планирају глобално, прате наставни план и програм предмета и интересовање ученика. Током школске године наставник води евиденцију о одржаним часовима додатне и допунске наставе, а на крају школске године подноси извештај о броју одржаних часова, броју ученика који су похађали додатну и

допунску наставу и списак реализованих тема.

За успешан професионални развој потребно је урадити лични годишњи план стручног усавршавања. Стручно усавршавање се планира пре почетка школске године. План стручног усавршавања може да садржи следеће:

- Податке о запосленом :
име и презиме, звање, последњи завршени ниво образовања у школи, посао у школи, знање, вештине и компетенције које се желе постићи у школској години.
- Планирани облици стручног усавршавања у установи и планирани облици стручног усавршавања ван установе.
- Облик стручног усавршавања, назив теме, ниво и начин учествовања, планирано време реализације, датум реализације, број сати или бодова, одступања од предвиђеног плана и разлоге одступања.

Свака озбиљна и важнија ствар коју желимо да урадимо захтева добро планирање. Планирање нам помаже да постигнемо жељени циљ, избегнемо грешке већих размера, уштедимо време.

**Припремила - Снежана Нешић,
педагог школе.**

Магија је у словима и речима.

Руно- најстарије словенско писмо

Тајна универзума и људског постојања је сакривена у знацима, цртама које су наши преци исписивали на зидовима пећина, дрвету, људским костима или камену.

Словени су били писмени и пре доласка Ћирила и Методија. **Руница** – према неким научницима је постојала још од палеолита - Винча, Лепенски Вир (пре 7000 година) на основу које су били састављени ћирилица (Србица) и глагољица.

Остаци винчанске културе пронађени у околини Београда указују на то да су наши преци живели на овом подручју одувек и да је наша култура једна од најстаријих на свету.

Право значење руне је **тајна, шапутање тајне**, дакле, у питању је словенско веровање у богове и њихов утицај на људски живот. Прво писмо наших предака имало је магијску моћ- чаролију која се са природе и универзума преносила на човека. А једна од тајни се крије и у реченици која је написана на грнчарији Винчанаца: «Живот је љубав, а љубав је Бог».

Живот наших предака био је у нераскидивој вези са природом и Универзумом- Творцем.

Свака руна симболизује једног Бога. Најједноставнија интерпретација је:

- Ветар – Велес;
- Берегиња – Макош;
- Уд-Јар – Јарило;
- Нужда – Краљ Нави Вии;

Мир	У	М	Берегиня	Б	Б
Чернобог	Ц, Ч		Уд	У	У
Алатырь	А		Леля	Л	Л
Радуга	Р		Рок	Ж	Х
Нужда	Н		Опора	О	О
Крада	Г, К		Даждьбог	Д	Д
Треба	Т		Перун	П	П
Сила	С		Есть	Е	Е
Ветер	В		Исток	И	И

Срби никада нису пристали да у потпуности забораве своју прадедовску културу, спојили су паганство са хришћанством и зато једини на свету имају своје славе.

Заједничко свим писмима је да су они преносиоци најдубљих тајни, мисли и осећања. Писма и књиге су душа наших предака која се пренела на нас, а на нама је да пренесемо будућим генерацијама и да тако сви заједно трајемо кроз векове.

Са покрштавањем и примањем хришћанства Словени прихватају новог Бога- Исуса Христа, а са њим и нова писма, прво глагољицу, а потом ћирилицу. Али и у једном и у другом писму најмање 20 слова је преузето из винчанских-словенских руна.

†	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И	И	И
а	б	в	г	д	е	ж	з	и	и	и
Ѣ	М	Н	Л	М	Н	О	П	Р	С	Т
и	г	к	л	м	н	о	п	р	с	т
Ѧ	Ф	Х	Ш	Ц	Ч	Щ	Ъ	Ы	Ь	Ь
у	ф	х	ш	ц	ч	щ	ъ	ы	ь	ь
Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ
я	ю	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ
я	ю	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ

Припремила - Ивана Мишковић,
професор српског језика и књижевности.

Ла	Бк	Вв	Гг	Дд	Ее	Жж	Зз	Зз/Зз	Ии	Їи/И
Кк	Лл	Мм	Нн	Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	ѦѦ/ѦѦ	
Фф	ѦѦ	Хх	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ
ѦѦ	ѦѦ/ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ
ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ	ѦѦ

Васпитни значај у књижевности

Књижевност је стваралачка делатност, она је уметност. Књижевно дело је оно што се чита. Осим сазнања која пружа читаоцима, делује васпитно на њих, утиче на њихово морално изграђивање и развија код читалаца тежњу за остварењем естетичког идеала, тежњу ка лепом, узвишеном и савршеном. Она, пре свега, васпитава читаоца. Док чита једно књижевно дело, читалац сазнаје много шта. Сазнаје шта је добро и зло, лепо и ружно, о људима у животу и опредељује се увек за оно што је добро и лепо, што служи напретку човечанства, а осуђује оно што је зло и ружно и жели да се бори против свега лошег у друштву.

Сваки писац у свом књижевном делу остварује и неку своју идеју, неко своје схватање о животу и свету и тако оставља и неку врсту поруке читаоцима, сугестију да тежи ка усавршавању људског друштва и човечанства. Он утиче и на промене у друштву. Зато се каже да књижевност има друштвени карактер и да је књижевно дело друштвена појава.

Читалац из књиге упознаје разне личности, њихове карактере, проширује круг својих сазнања, али доживљава и судбине својих јунака, подаје се њиховом утицају, прихвата њихово схватање, мења своје мишљење и погледе, постаје не само образованији него и другачији у свом односу према људима и збивањима у животу. Читалац се васпитава књижевним делом. Књижевност утиче на формирање људског карактера и на оплемењивањем човекове душе.

Међутим, књижевно дело ће утицати васпитно, позитивно у општем смислу, само

онда ако васпитни утицај његов проистиче природно, ако се он не намеће читаоцу. Читалац ствара судове о животу приказаног у делу, када су личности у књижевном делу природне и верне животу и када се подударaju .

Све оно што је велико у књижевности живи кроз векове, а оно што је добро послужиће у животу. Потреба за причом и причањем и стварањем књижевног дела остаје и нема краја.

Писац и књижевно дело не служе ничему ако не служе човеку и човечанству.

**Припремила - Јелена Аксић,
професор српског језика и књижевности.**

Појам, значење и основне карактеристике романтизма

Романтизам означава национални покрет, књижевни метод и књижевно раздобље.

Као национални покрет окренут је националном ослобођењу, националној историји и усменом стваралаштву.

Као стваралачки поступак претходи епохи у којој је доминантан али је и превазилази: има га у ренесанси, сентиментализму, реализму и код претеча модерне.

Романтизам као књижевно раздобље и књижевни правац обухвата крај XVIII и прву половину XIX века, али се његови знаци запажају знатно раније (још у сентиментализму), као што су присутни и онда када романтизам уступа место реализму .

Из става према стварности и друштву проистичу два типа романтизма.

Први тип романтизма окренут је прошлости и националној историји црпећи отуда теме и мотиве.

Други тип романтизма развијао се у оним земљама у којима је дошло до буђења националне свести и у којима се водила борба за национални опстанак или социјалну правду.

Основне карактеристике романтизма:

- Потпуна и ничим ограничена слобода у стварању.
- Велико присуство маште и јаких емоција у делима.
- Наглашена субјективност у доживљавању света и човека и начину приповедања.
- Незадовољство животом и постојећом друштвеном стварношћу, коју песникова необуздана машта или одбацује, или улепшава.

- Окренутост природи и култ природе, јер је извор многих тајанствених појава и лепота.
- Слави се борба, слобода, хероизам и пати због тираније и ропства свог и туђих народа.
- Јавља се несебична љубав према властитом народу и његовој историји, према култури и посебно према језику и народним умотворинама.
- Основни принцип романтичара је: важна је лепота дела, а не његова садржина и порука; дело треба да покрене осећање у читаоцу, да му пружи духовни ужитак, да одушеви необичношћу јунака и света који је у делу насликан и читаоцу понуђен.

**Припремио - Иван Максимовић,
професор српског језика и књижевности.**

Петар II Петровић Његош – Човек и владар

Радивоје Петровић, Раде Томов, бесмртни владика Раде, „ловћенски пророк“, „пустињак цетињски“, узвишени поета, законодавац духовног живота, један од највећих умова српске књижевности и историје, једном речју Његош, рођен је 1813. године у Његушима. До своје дванаесте године Раде, како је било Његошево крштено име, чувао је овце и говеда по ловћенским падинама. После је стриц, владика Петар I Петровић довео даровитог дечака на Цетиње да учи у тамошњем манастиру. Нешто школе Раде је учио и у Топлој, код Херцег-Новог, али је главно образовање добио од песника Симе Милутиновића Сарајлије, који је био секретар цетињског владике Петра I Петровића. Не у школи, већ у шетњама по пољу, под звездама што су трепериле над Ловћеном, необични учитељ причао је свом ученику о историји, филозофији и поезији, о свему што је и сам знао и доживео.

Није дуго трајало Његошево романтичарско лутање по бескрајним звезданим просторима. Младом песнику који је у све те дане већ спевао епске песме по угледу на народне певаче, историја је била наменила други пут. После стричеве смрти, 1830. главари су изабрали за његовог наследника седамнаестогодишњег синовца, и тако је, неочекивано, Његош постао владар. Државе у савременом смислу тада још није било у Црној Гори. Његошу су тек предстојиле мучне и крваве борбе за стварање државе и утврђивање њеног ауторитета. Када се нашао на челу Црне Горе, Његош је био млад, без већег животног искуства, али није био и политички неук,

како се чини на први поглед. Дух његовог стрица, владике Петра I Петровића Његоша, умног државника, војсковође и песника, живео је у њему. Држава и народна борба за слободу били су Његошу изнад свега. У сталној борби с непријатељима на живот и смрт, он је од њих много шта научио. Његошев страстан и предан рад на стварању сопствене државе, која би Црногорце повела путевима напретка, почиње од самог преузимања власти. Иако је на почетку као владар био пун обзира према људима, убрзо ће се околности променити, и Његош ће постати деспот, спреман да примени и сурове казне кад то захтевају интереси државе. Као државотворац Његош је био у горем положају него иједан српски владар. Његови сарадници, племенски изабраници, мало су доприносили стварању просвећене државе и учвршћивању њеног ауторитета. Споља, као владар, Његош је деловао чврсто, стамено, унутра, и он се ломио, сумњао у себе и често се осећао као „сирак тужни“. Године 1836. хтео је све да остави, па да се изгуби негде у белом свету. Његова држава била је нејака, слаба, теку заметку, у рађању. Дошавши за господара, крај себе није имао никакву силу. Изградњу црногорске државе и одржавање њене администрације финансирала је уствари Русија. Као владар истовремено је био и сеоски кнез, и врхунски судија, и ратни командант. Био је и законодавац који уводи непопуларне законе, народни трибун који мири завађена племена, дипломата који се одлично сналази у дневним политичким играма, владика који рукополаже децу за попове. Хиљаду непријатних послова морао је да ради, а срце га је вукло на другу страну. Јер, Његош је био и најлепши човек у Црној Гори, најбољи стрелац, храбар ратник и надарен песник. Једина разонода били су му књиге и гости, којима је приређивао атлетске игре. Његош се слабо разумевао у богословске ствари. У цркви, после рокоположења за црногорског епископа у

Петербургу 1833. ретко је кад служио. И огромне епископске хаљине, које се у данас показују на Цетињу, није често облачио.

Владика је био храбар ратник. Јунаци су га волели, кривци га се плашили, противници с неповерењем и зебњом прилазили његовој престоној столици. Често се осећао као Прометеј везан ланцима дужности и оданости за црногорско стење. Његошевој бурној природи ови ланци били су утолико тежи што се као калуђер морао лишавати љубави жена, које су му биле наклоњене. Само шест година након што је на врху Ловћена саградио капелу у којој је желео да буде сахрањен, Његош је почео да кашље и лекар из Котора је открио да болује од туберкулозе, одмах је већ било јасно да је његово стање изузетно тешко. Болест га је савладала 19. октобра 1851. године, када је имао само 38 година.

Иако је његов овоземаљски живот кратко трајао, довољан је био да на пољу српске књижевности и историје остави заувек неизбрисив траг у времену, а његове луче чувају га од заборава и као човека, и као владара, и као песника. Његош и даље живи ...

**Припремила - Александра Јевтић,
професор српског језика и књижевности.**

Година јубилеја

Српски народ на Косову је дочекао још једну годину јубилеја у „модерном холокаусту“.

- О истрајности Срба на овом простору говори манастир Успење Пресвете Богородице у Грачаници, који ове године навршава 700 година постојања.
- Пре 650 година одиграла се Маричка битка у којој су страдала оба брата Мрњавчевића: краљ Вукашин и Угљеша. Овај догађај је означио почетак пропасти српског царства и заузимање Балкана од стране Отоманске имерије.
- Још један трагичан јубилеј обележавамо ове 2021. а то је 80 година од немилосрдног бомбардовања Београда од стране фашистичке Немачке и почетак Другог светског рата. Тада је страдало скоро 4000 становника Београда, а трећина града је порушена. Највреднија грађевина која је том приликом уништена је Народна библиотека на Косанчићевом венцу где су чувани веома важни документи и на хиљаде књига. Тиме је на Србију и српски народ извршен физички и културни геноцид.

**Припремила - Зорица Велић,
професор историје.**

Культурно-исторические связи русских и сербов

Сербский и русский народы связаны самой природой их существования. Православная религия обеспечила прочную связь двух народов, исторические события постоянно связывали эти две страны, особенно в освободительных войнах. Русская культура повлияла на развитие культуры Сербии. В XVIII веке российские учителя основывали сербские школы и организовывали систему образования. Сербская литература XIX века развивалась под влиянием русской. Начиная со времени династии Неманич (XII век) и до настоящего времени связи между сербами и россиянами не прерывались. В самые трудные моменты истории сербы уповали на помощь России, и она неизменно приходила. Связи сербского и русского народов существуют ещё с XII века, со времён династии Неманич, когда Растко Неманич, младший сын великого князя (жупана) Немани Стефана отказался от престола и стал монахом в русском монастыре Святого Пантелеймона на Святой горе.

Один лист Мирославова Евангелия, старейшего сербского памятника культуры, написанного в XII веке на кириллице, хранится в Российской национальной библиотеке в Санкт-Петербурге. Он так и называется у исследователей - «петербургский лист Мирославова Евангелия» и считается одним из ценнейших памятников рукописного фонда библиотеки. В 2016 году в Сербию была передана выполненная вручную факсимильная копия «петербургского листа», которая заняла свое место рядом с основным кодексом в Национальном музее Белграда. Досифей Обрадович и Протоиерей Матей Ненадович обратились к России за помощью во время

Первого сербского восстания (1804-1813). Русские добровольцы помогали сербам во всех освободительных войнах. Граф Николай Раевский, прототип Алексея Вронского, одного из героев романа Л.Н. Толстого «Анна Каренина», погиб в сербско-турецкой войне, куда он отправился добровольцем в 1876 году. Он погиб в местечке Адровац недалеко от города Алексинаца. Главнокомандующим сербской и русской армиями был русский генерал Черняев. Сербь участвовали и в Бородинском сражении 1812 года. Много общего в истории сербов и русских. Русские покинули Москву перед наступлением наполеоновских войск в 1812 году. Сербь покидали свою родину в 1914 году перед наступлением австро-венгерской армии. Во время Первой мировой войны Россия была на стороне Сербии. Два славянских народа на протяжении веков нуждались во взаимной помощи. Русские и сербы вместе воевали на полях сражений, оба народа пережили братоубийственные войны.

В Сербии помнят и ценят вклад русских в образование, культуру, архитектуру в период между двумя мировыми войнами.

Народная литература также показывает прочную связь сербов и русских. А.С. Пушкин знал сербскую народную литературу и переводил сербские эпические песни. Сербские народные песни и русские былины показывают близость обычаев и традиций двух народов. «Мотивы сербских эпических песен, которые находим и в русских эпических песнях и былинах, являются доказательством того, что эти два народа имеют общую традицию. Сербь и русские выражают свой эпос в весьма похожих жанрах устного творчества, что, наверное, происходит из славянской традиции этих двух народов. Русские эпические песни говорят о подвигах богатырей, соединяют реальные исторические события и народную фантазию Герои сербских народных песен,

как и герои былин Волх Всеславьевич, Илья Муромец, Добрыня Никитич, Алеша Попович, ратники, наделенные огромной физической силой и столь же огромной верой в справедливость и истину.

Русская литература изучается в школах Республики Сербии. Русское литературное слово, культура, русская духовность сопровождают молодых людей от их первой встречи с книгой до высшего образования. Поколения растут на произведениях русских писателей. Славянская культура, воплощенная в воспитательно-образовательной системе Сербии играет незаменимую роль в формировании нравственных норм, ценностей, в упрочении близости двух славянских народов.

В эпоху романтизма русский поэт А.С. Пушкин поддерживал дух сербского народа своими стихами, посвященными вождю антитурецкого восстания Карагеоргию, дочери Карагеоргия, с которой поэт встречался в Кишиневе, воеводе Милошу Обреновичу. Знакомая всем с детства «Сказка о рыбаке и рыбке» написана по мотивам сербской народной сказки. А.С. Пушкин был одним из первых, кто поэтически прославил сербский народ и его героев, в свою очередь творчество Пушкина стало образцом для сербских романтиков.

Строчки из стихотворения „Воевода Милош“, написанного поэтом в 1835 году:
 Над Сербией смилуйся ты, боже! Задакл нас волки янычары!
 Без вины нам головы режут,
 Наших жен обижают, позоря г, Сыновей в неволю забирают,
 Красных девок заставляють в насмешку
 Распевать заторные песни
 И плясать бусурманские пляски...

**Припремила - Матеја Костић,
 професор руског језика.**

Formal and informal letter

These days people use phones and internet technologies for their communication needs. The use of letters written on paper has reduced but is still important in many circumstances.

Letters are one of the oldest modes of communication used by people. In the contemporary society, there are two types of letters: formal letters and informal letters.

The main difference between a formal letter and an informal letter is their purpose: a formal letter is written for professional communication while the informal letter is used for personal communication.

Informal letters are written to friends and relatives. These letters are personal letters and they are not used for official purpose.

Formal letters are sent to organizations, government departments, etc. to make complaints, requests, invitations. Tone is full of respect to create a nice impression on the recipient.

Rules for writing Informal letters:

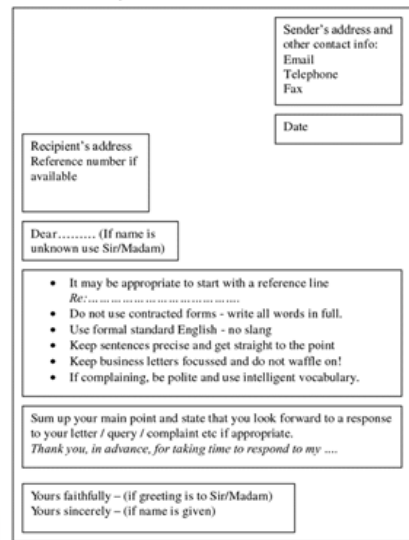
- Write your full name and address even if it is an informal letter.
- Divide your letter in small paragraphs.
- Keep your writing simple.
- Make a good choice of words
- Most people close the letter with phrases like ‘Yours affectionately/With love/All the best/Take care’

Rules for writing Formal letters:

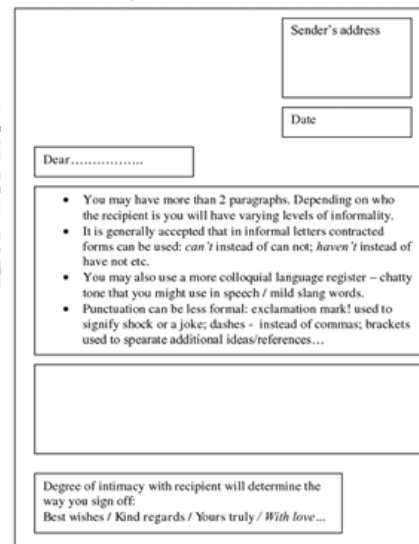
- You need to write your full name, address and date before you begin the letter

- Address the person you are writing the letter to with correct name and designation.
- It is always advisable to start the letter with ‘Respected Sir/Madam’ or ‘Dear Sir/Madam’ and then mention the name and the address.
- Before beginning to write the letter you must state the purpose of the letter in one line titled ‘Subject’.
- Your letter should give only that information which are required.

Layout for a formal letter

Layout for an Informal letter

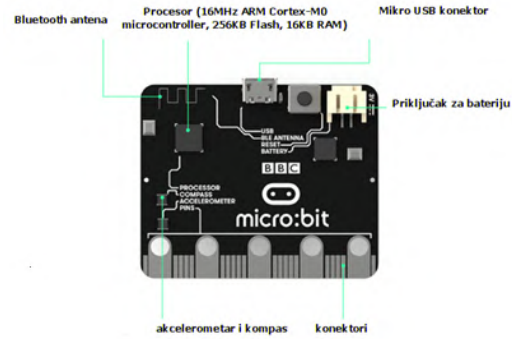
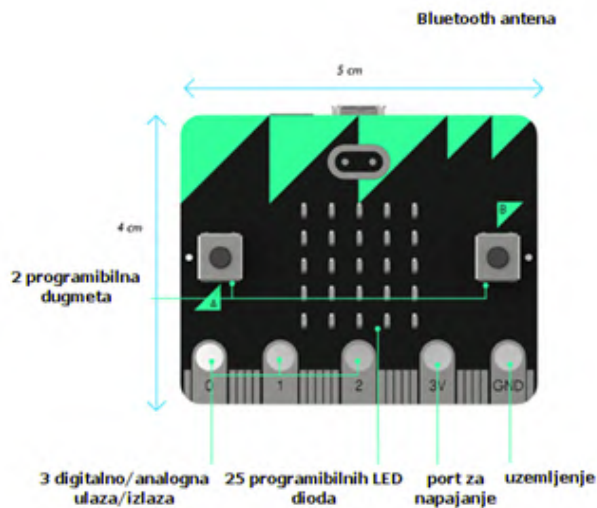

Formal and Informal phrases for letters:	
Dear Sir/Madam, Dear Mr/Mrs (surname)	Dear (first name), Hi, Hello
Beginnings	Beginnings
<ul style="list-style-type: none"> • With reference to our telephone conversation yesterday (about) • Thank you for your email regarding • I am writing on behalf of • I am writing to draw your attention to 	<ul style="list-style-type: none"> • It was nice to hear from you • It's been ages since I've heard from you • How are you? Hope you and your family are doing well • I am writing to let you know
Making a request	Making a request
<ul style="list-style-type: none"> • I would appreciate if you could • I would be most grateful if you would • Would you be so kind and • I was wondering if you could 	<ul style="list-style-type: none"> • You don't mind ...ing (...) (for me), do you? • Do me a favour, will you? • Would it be possible for you to? • Can/Could I ask you to?
Apologising	Apologising
<ul style="list-style-type: none"> • We apologise for any inconvenience caused • Please accept our sincere apologies 	<ul style="list-style-type: none"> • Sorry for any trouble caused • We are very sorry
Complaining	Complaining
<ul style="list-style-type: none"> • I am writing to express my dissatisfaction with • I find it most unsatisfactory that • I'd like to complain about 	<ul style="list-style-type: none"> • I'm fed up with (someone/something) • I am not happy with • I'm rather annoyed with
Endings	Endings
<ul style="list-style-type: none"> • I look forward to hearing from you • If you require any further information, please don't hesitate to contact me • Please feel free to contact me if you have further questions 	<ul style="list-style-type: none"> • Give my love to • Hope to hear from you soon • Just give me a call if you have any questions
Signing off	Signing off
<ul style="list-style-type: none"> • Yours sincerely (Dear + name) • Yours faithfully (Dear Sir/Madam) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lots of love • All the best • Best wishes

Припремила - Јасмина Лекић,
професор енглеског језика.

Примена micro:bit уређаја у настави информатике

Основна идеја развоја micro:bit уређаја је јачање алгоритамског начина размишљања, решавање проблема и одабир квалитетних и ваљаних информација, не само употребом у информатици, математици него и у друштвеним наукама. Micro:bit је „цепни“ рачунар, димензије 4x5cm, тежине свега око 5 грама. На овако малој плочици смештено је доста различитих функционалности које пружају кориснику могућност и да кроз примену и експериментисање надограђује своја теоријска знања из природних и друштвених наука. Micro:bit за разлику од других сличних уређаја није заштићен заштитним телом „оклопом“ што га чини занимљивијим за употребу јер видљива електроника даје могућност кориснику да схвати концепт рада модерних технологија, као што су паметни телефони или играчке конзоле. Овај по димензијама мали рачунар, као сваки рачунар, може да комуницира са корисником прихватајући различите информације споља и приказујући их након обраде.

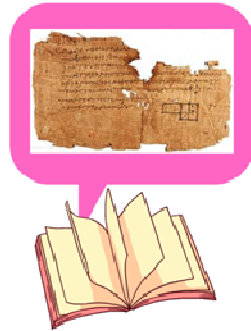

Micro:bit на својој предњој страни има 25 LED диода постављених у мрежу 5x5 које играју улогу монитора, али и сензора којим је могуће мерити интензитет светлости. Има два дугмета А и В која корисник може да користи за покретање догађаја који су већ испрограмирани. На задњој страни micro:bit уређаја налазе се процесор, сензор за температуру, прикључак за напајање и повезивање са рачунаром, сензор за убрзање, компас и антену за bluetooth која омогућава micro:bit-удашаље и прима сигнале, чиме се остварује бежична комуникација са рачунарима, телефонима и другим micro:bit уређајима. Осим тога, на micro:bit-у се налазе и пинови 1, 2, 3 који се могу користити као улазни, али и као излазни уређаји, који се користе за повезивање додатних сензора. Поред ова три пина, на овом уређају се налази и пин за напајање 3V и уземљење. Примена micro:bit-a је веома једноставна, јер ученици коришћењем визуелног блоковског програмирања креирају најразличитије пројекте из свакодневног живота (аларм, мерење температуре, брзине,.....), тако постају креатори, а не само конзументи технологије. На тај начин стичу основна знања из програмирања и развијају неке од основних вештина за 21. век (критичко мишљење, решавање проблема, алгоритамски начин размишљања,)

Припремио - Ђорђе Вујовић,
професор информатике и рачунарства.

Нееуклидска геометрија

Као што знате људи се баве геометријом још од најраније историје. А за оца геометрије сматра се Еуклид.

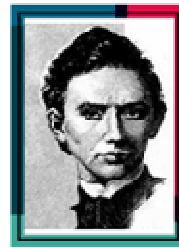
Једна од најважнијих и најутицајнијих књига у историји математике су Еуклидови *Елементи* који садрже тринаест књига и представљају систематско излагање математике тог времена.

Елементи и данас имају велики утицај на различите научне области и представљају пример примене логике и вештог повезивања старих и нових информација.

У роману *Браћа Карамазови*, Иван Карамазов каже да ако Бог заиста постоји и ако је створио свет, онда је то учинио по Еуклидовим правилима.

Велики преокрет у геометрији десио се у 19. веку открићем неееуклидске геометрије. Први пут је заснована једна теорија у којој се не може позвати на очигледност. Закорачило се у свет који постоји изван домаћаја нашег искуства. За то је најзаслужнији руски математичар Николај Иванович Лобачевски али велике заслуге имао је и мађарски математичар Јанош Бољај.

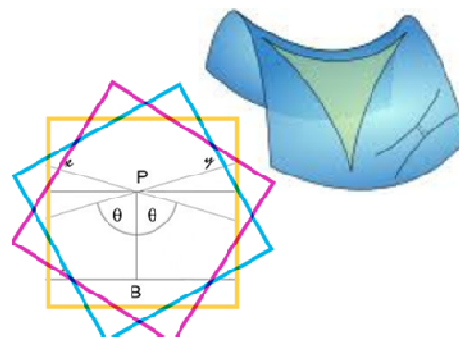
Јанош Бољај

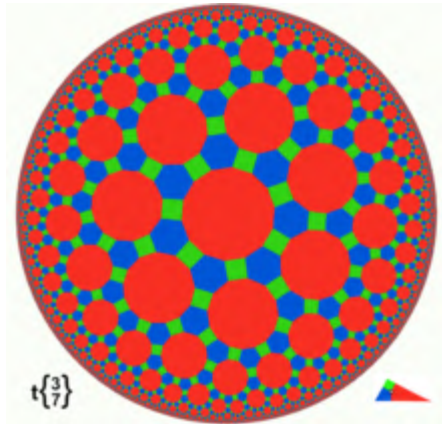
Николај Иванович Лобачевски

Лобачевски је до свог открића дошао тако што је истраживао да ли је пети Еуклидов постулат тачан јер су прве четири групе аксиома биле еквивалентне петом тј. следиле су из пете и пета је следила из њих.

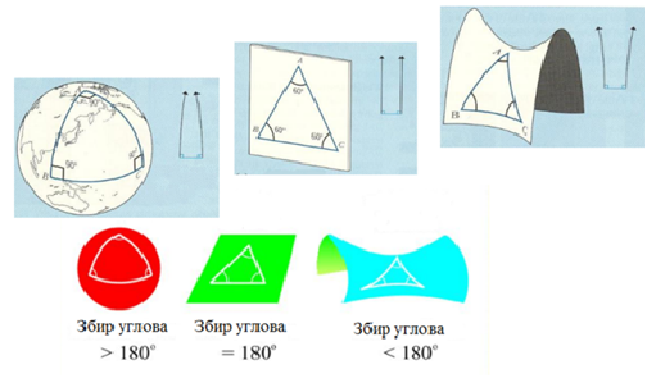
Кренуо је од идеје да се тачност петог постулата може показати његовим негирањем. Питао се шта ће се десити ако постоје бар две праве кроз тачку ван дате праве које су са њом паралелне.

И тако је закорачио у један нови свет који није могао чулима да спозна и назвао га је имагинарна геометрија. Касније су створени модели његове имагинарне геометрије и то су: Клајнов модел и Поинкареов диск.

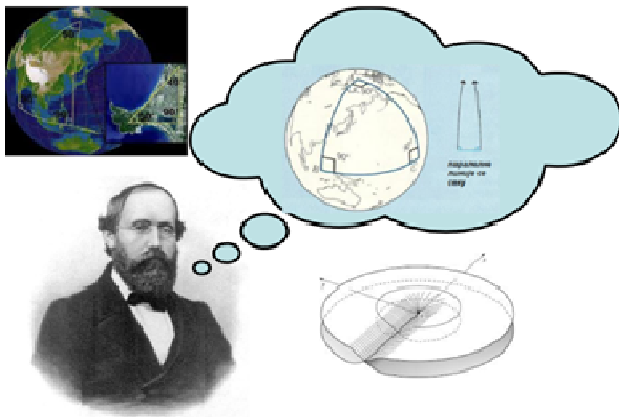
Као што видите математика је једно велико пространство које чека да буде откривено. На вама је да напорно радите и учите. Можда ћеш баш ти открити нека врата која ће нам открити постојање неког новог света.

И математичар Риман се запитао шта ће се десити ако Еуклидов пети постулат замени тврдњом да се кроз тачку изван дате праве не може повући ни једна права која не сече ту праву, односно која би са њом била паралелна. И тако је настала Риманова геометрија у којем је нееуклидска равна представљена сфером, а нееуклидске праве су велике кружнице ове сфере.

Видео можете погледати на:
<https://www.youtube.com/watch?v=nvtiZMWQI-I>

Припремила - Тања Максимовић,
професор математике.

Настанак рачуноводства

Историја рачуноводства је стара колико и сама цивилизација. Рачуноводство представља једну од најзначајнијих професија у економији и пословању. Рачуноводство је систем евидентирања и сажимања пословних и финансијских трансакција. Све док се цивилизације баве трговином или организованим системима власти, користе се методе вођења евиденције, рачуноводства и рачуноводствени алати.

Пре појаве писања, чињенице економског живота забележене су у сећању неке особе. Због несавршености памћења, људи су почели да бележе неке појаве, који су за њих били важни. Неки од најранијих познатих списа које су открили археолози су извештаји о древним порезним евиденцијама на глиним плочама из Египта и Месопотамије, које датирају још од 3300. године до 2000. године п.н.е и по неким мишљењима представља једно од највећих мисаоних постигнућа човечанства.

Лука Пациоли је данас познат као отац рачуноводства и књиговодства, рођен 1445. године у Тоскани. Основни и најважнији задатак књиговодства јесте да прати промене у имовини предузећа и да повремено утврђује стање имовине и резултат пословања. Ако стање једног предузећа искажемо у виду прегледа, добијамо биланс стање.

Двојно књиговодство први пут је настало у 15. веку у Дубровнику. Овај приморски град, у то време био је велики трговачки центар на Јадрану, где су пристизали и одлазили бродови ка разним деловима Средоземља и Европе. Самим тим, кроз Дубровник је тада пролазило много

различите робе и трговаца. Трговци су се ценкали са другим трговцима, па су набавне и продајне цене биле различите. Начин вођења пословних догађаја је постојао и био је сличан данашњем књиговодству, али и за оно време није био потпун. Све до тренутка када је Бенко Котруљевић направио први систем конта и простог књиговодства. Такође, направио је и двојно књиговодство и на неки начин дефинисао дневник, главну књигу и помоћне књиге.

Бенко Котруљевић школовао се у Напуљу, где је упознао велики број трговаца и њихове проблеме око праћења стања имовине. Како би те проблеме решио Бенко је поставио прва начела двојног књиговодства, која су пратила порекло новца и где се тај новац трошио.

Нажалост, дневник се данас уопште не користи, јер такав начин праћења пословних догађаја заменио је рачунар, као и пословни рачуноводствени софтвери.

р.б.	Активa	Износ	р.б.	Пасивa	Износ
1.	Земљиште	20000	1.	Сопствени капитал	997500
2.	Грађевински објекти	1500000	2.	Дугорочни кредит	300000
3.	Опрема	15000	3.	Краткорочни кредит	50000
4.	Материјал	3000	4.	Добављачи за обрт.сред	200000
5.	Купци	9500			
		1547500			1547500

Биланс стања

Земљиште

о) 20000

Грађевински објекти

о) 1500000

Опрема

о) 15000

Материјал

о) 3000

Купци

о) 9500

Сопствени капитал

о) 997500

Дугорочни кредит

о) 300000

Краткорочни кредит

о) 50000

Добављачи за обртна средства

о) 200000

Припремили - Славиша Ускоковић,
професор рачуноводства и
Јован Трајковић Шф.

Акција “Божур за децу Ораховца”

Републичко такмичење
рецитатора 2021. -
Тамара Ристовић

Општинско такмичење 2021. - Футсал

Републичко такмичење 2021. -
Баскет 3*3

Републичко такмичење 2021. - Одбојка

Корона

Не знам да ли сам се икада запитала да ли ће нешто овако променити мој живот. Променити моје мисли, свакодневну рутину ... Мислим да многи, али и већина нас нису. Човек се некако стопа у своју свакодневницу, обавезе, свакодневна дешавања... Не осећа слободу коју има, у којој се креће и живи, а онда дође дан да се све то промени.

У овом случају та промена је веома велика и захватила је цео свет: епидемија вируса, такозвана „корона“.

Људи масовно умиру, велики број болесних, заражених тим чудним вирусом, који тако лако носи људске животе. Говоре нам да морамо да останемо код куће, да се чувамо и заштитимо. Одједном видим људе са маскама и рукавицама свуда око мене. Одједном је скоро све затворено: школе, вртићи, кафићи ... Раде само продавнице и апотеке, оно што нам је најнеопходније: храна и лекови, сналазимо се како морамо. Сада смо сви кући. Не примећујем да свуда негде журимо, да један тамо други овамо. У целокупној борби за опстанак, осећам јединство! Породице коначно проводе више времена заједно. Како вирус напада највише старије људе, примећујем да их самим тим и више пазимо и чувамо. Чешће зовемо да питамо како су.

Сада у кући ређе чујем речи „немам времена“ и „журим“. Да ли је ово промена од Бога? Замислим се некад тако пред спавање. Улице су празне, али су зато домови пуни. Размишљам: можда Бог жели да промени наше животе, да мање журимо, да више будемо са својом породицом, да

више шетамо у природи уместо да пунимо баште кафића. Ово ће једног дана проћи, а да ли ћемо ми обратити пажњу на оно што раније нисмо!? Ово је порука универзума да успоримо, да застанемо. Напокон се чује тишина уместо гласне музике, урбаног саобраћаја и вреве људи. Човек може да послуша природу, мислим да је њој требало да се мало одмори од нас.

Ја на ову епидемију овако гледам. Овај вирус ће проћи, али не знам да ли ће наш погрешан начин живљења. Ценимо сваки дан и учинимо га бољим.

Јасмина Станковић Шп

Растајемо се, али ћемо памтити

Налазим се на раскршћу и схватам колико време брзо пролази, боље речено, пролети. Полако се моје школовање ближи крају и ко зна шта нас све чека у будућности, али засигурно је да су иза нас непоновљиви тренуци и незаборавне успомене.

Растанак... Сама та реч у мени буди неки чудну емоцију, неки немир. Свака врста растанка ми је одувек била тужна и увек сам се са неком посебном сетом растајала од драгих особа и ствари. Овај растанак није само растанак са генерацијом, ђачким животом, већ и са најлепшим годинама и најбезбрижнијим тренуцима. Дивне четири године проведене са пријатељима прошле су као један трен. Када се осврнем на године које су сада иза нас и када сагледам све слике и успомене, вратим се у прошлост, у време када смо правили разне лударије, када нам је једино било битно да се часови што пре заврше да бисмо побегли од обавеза. А нисмо ни слутили да нас праве обавезе у животу тек чекају. Не могу да верујем да сам од песме „На крај села жута кућа“ дошла до велике матуре, да сам толико брзо одрасла и да је већ толико времена прошло. Моја мама воли да каже "као из воде", сада ми је јасно и због чега то прича.

Одељење ми је било друга породица, само породица са много више чланова. Заједно смо прошли пуно лепих и занимљивих тренутака које ћемо засигурно памтити и који ће нам остати као једна лепа успомена коју ћемо сутра препричавати нашој деци. Наравно, било је и доста расправа, доста проблема који су се тад чинили тако велики и нерешиви, сада им се

смејем. Поред пријатеља, ту је и наша разредна с којом смо делили све те тренутке и с којом смо прошли заједно све успоне и падове. Остаћемо јој захвални јер без ње не бисмо били овакви. Захвални што се старала о нама и што нас је, поред родитеља, изводила увек на прави пут. На асфалт, а не пут пун блата и камења. Што смо захваљујући њој корачали слободно, без препрека. Сигурна сам да ће свима нама недостајати овај период живота, али макар остаје нада да нећемо заборавити једни друге. Да нам ликови неће избледети и да ћемо се некад опет састати, иако ће сада свако кренути својим путем. На корак смо до матуре. На раскрсници са безброј путева питајући се којим да кренемо. За нама остаје једно дивно време, море успомена, догађаја, нераскидивих пријатељстава и свега онога што се више никада неће догодити.

Полако се приближава и тај тренутак. Тренутак где ће нам се путеви растати. Наш растанак ће бити само чувар нашег времена, а наша будућност кренуће на пут нових успомена, људи и времена. Растајемо се, али ћемо памтити...

Марија Ђокић IVф

Јањево - место које се не предаје

Некад давно

Косовско место које се налази у клисури на обе обале реке Јањевке, источно и на почетку Широког поља, представља оазу мира и слоге – Јањево. Иако на изглед мало, урушено и расељено, улицама Јањева „тече“ корито историје, прича и догађаја, које становници овог места носе у својим срцима и душама, преносећи их тако с колена на колено.

Тачни записи о настанку Јањева нису познати, али се сматра да се Јањево први пут спомиње у писму папе Бенедикта XI барском надбискупу Марину из 1303. године. Први становници Јањева су били Срби, затим Саси који долазе за време краља Владисава или Уроша I да обнове порушене руднике тридесетих година 13. века. Након Саса, Јањево насељавају Дубровачки трговци, рудари и занатлије. Судећи по овим записима, Јањево је настало почетком 13. века. Наиме, назив овог места се повезује са речи јањ, што би значило топола, којима је ова локација била богата. С друге стране, постоји и вероватноћа да су име Јањево дали Дубровчани, сходно називу градића Јањина које се налази на полуострву Пељешцу.

За настанак Јањева је везано и неколико легенди. Прва је прича о „дубокој планини“ на којој су након општег помора, на осами живели сестра и брат који нису знали да су у роду, те је од њих потекло ново Јањево. Друга легенда прати причу страшне судбине људи након ратног времена, где су једини живући остали Јана Палић- звана „Јана недоклана“ и један човек из породице Гласновић. Народна предања обе приче се везују за велика страдања и силна умирања током провале Монгола на Балкан.

Становништво

Сва места на Косову и Метохији су крајем 16. века делила исту судбину – поробљавање

од стране Турске.

Наравно, ни Јањево из тих немилосрдних догађаја није изостало. По турским пописима, сматра се да је крајем 16. века, муслимана у Јањеви било сасвим мало. Апсолутну већину становништва су чинили православни Срби, а тек мале оазе католика, углавном пореклом из Дубровника. Као већинско становништво, Срби су тај положај полако почели да губе због затварања рудника и недостатка могућности за живот, па се њихово порекло у овом месту скоро потпуно изгубило крајем 17. века, тако да већ крајем 1856. године и у 21. веку у Јањеви нема Срба. У Јањеви су у 21. веку остали Јањевци- Хрвати, муслимани и Роми. Становништво Јањева се после Другог светског рата махом бави занатством. Јањевци се у том периоду баве ливарством кашика, виљушка, одређених шерпи и још неких кућних потрештина. У Јањеви 1946. и 1947. године формира и занатска задруга под називом „Лола рибар“ и „Кардељ“ из којих настаје „Металац“ – индустрија металних окова која врло успешно ради све до почетка 2000. године.

У овом периоду културни живот се у Јањеви врло интензивно развија. Иако је инфраструктура била на веома ниском нивоу, са пуно блатњавих улица, недостатак воде је отежавао живот становника. Но, и поред свега тога, доласком струје 1962. године одвија се бољи живот за све становнике Јањева. Крајем 60. и почетком 70. година Јањево добија биоскопску салу и библиотеку. Тада се формира и надалеко познат жупни хор „Бијели анђели“. Састављен од деце која чак нису ни знала да читају ноте, овај хор доживљава успехе исписане у историји, који су чак великог Едуарда Галића подстакли да режира документарни филм о овом хору. Своје певачко умеће су показали у више европских држава, као што су: Немачка, Аустрија, Италија, Француска... Године 1977. формиран је и фудбалски клуб „Металац“, који се такмичио у Косовској фудбалској лиги Републике Србије, до рата 1999. године. Клуб након тога није обнављан

По свему судећи, улицама Јањева се одвијао леп и шаролик живот. Куће су увек биле беле и чисте, домаћице задужене за најукуснија јела, мушкарци за занатски живот, деца и млади за помоћ старијима. Било је то једно сасвим обично село, које је у себи увек носило дугу историју, посебну традицију и обичаје, село које је рађало велике вернике, најбоље трговце, месаре.

Црква св. Николе

У Јањеву је од оснивања места било католичких верника. Прва права сазнања о стању католика у Јањеву су два писма из 1578. године, која поседују историјску вредност. У тим писмима упућеним папи Гргуру XIII Јањевци траже заштиту и обавештавају га о погоршању верских прилика под турском влашћу. Тада, тих година Јањево добија новог жупника Атанасија Колесија, који ту остаје 30 година. У то време у Јањеву је постојала црква, коју кроз своје путовање описује надбискуп Бизи, 1610. године. Због Турака је са звонаре цркве скинуто 4 звона, која су закопана и сакривена. Доласком бискупа Урбана Богдановића, 1846. године почиње обнова Јањева. Године 1856. је добијен султанов ферман о градњи нове цркве. Изградњу нове цркве 1858. године је започео дон Павао, а црква је посвећена св. Николи. За зидање цркве Јањевци су узимали камен са порушених манастира, све су чинили само да себи саграде цркву где ће се захваљивати и молити Богу. Црква је освећена 1864. године и постоји и дан данас. Црква је одувек била наше једино уточиште и једина нада у тмурним данима. Молитвом и вапајима смо одувек превазилазили све недаће и пошасте. Ту смо се сви крстили, примили своју прву свету причест, кризмали се. Ту смо се изградили у велике вернике који поштују и чувају свој идентитет. И куда год да одемо, прва станица при повратку у

родни крај ће засигурно бити црква.

Чаршија

Место дешавања, првих љубави, разних прича, договора и провода, јесте центар Јањева – чаршија.

Одисала је занатским радњама, кафанама, месарама и пекарама. У себи је носила мирис познатог Јањевачког сузукца, који је мамио становнике свих околних села. У чаршији су увек сви добродошли. На пијацу су долазили људи из српских средина који су нудили своје производе, а у кафанама је увек било трговаца који су договарали одређене трговачке и занатске послове. Све је ово трајало до распада Југославије, када Јањево доживљава најтеже тренутке свога живљења на овим просторима...

Данашњица Јањева

Данас Јањево у односу на раније има бољу инфраструктуру. Чаршија и улице су у много бољем стању, али нажалост, Хрвата више скоро да нема, тако да улице Јањева без људи понекад делује врло језиво. Остало је још двестотинак Хрвата, а већину становништва чине муслимани и Роми. Чаршија, иако је „усамљена“ је и даље центар Јањева. Црква је наше обележје које чува наш идентитет, негује нашу историју и одржава нас у животу и у заједници. У Јањеву такође постоји амбуланта и основна школа. За нас ће Јањево заувек остати вољени родни крај. И ако одемо, приче својих предака ћемо преносити на нека нова покољења.

Припремиле - **Беришић Тијана и Циримотић Марија IVе**

Живот и дело Боре Станковића

Српски језик, односно српска књижевност, богата је многобројним писцима који су јој дали велики значај и оставили велики траг. Због тога се о њима учи и прича свакој генерацији.

На мене су велики утисак оставила дела Борислава Боре Станковића. Он је био цењени српски књижевник и романописац с прелаза из 19. у 20. век. Станковић спада у оне писце код којих утисци и сећања из детињства имају пресудну улогу у књижевном раду, упркос томе што је рођен у фази када се стварало ново време, после ослобађања од турске власти. Носталгично је волео да пише о прошлости и био је окренут њој. Од свог родног краја, Врања, створио је прелепу поезију. Врање, књижевни завичај овог писца, постало је огњиште за стварање велике поеме о човеку и свету. То мало место на југу Србије дало му је идеје за све значајније ликове о којима пише, слике из живота, карактере... Сва његова дела, односно његово стваралаштво, прожето је успоменама на старе дане, на његово детињство, покушавајући да његов живот у Врању сачува од заборавља. Волео је да пише ватрено, осећајно, речима које осликавају бол и патњу. Увео је у књижевност темпераментне женске ликове, приказујући женску интиму. Он није видео жене као особе које само обављају свакидашње дужности у улогама мајке и супруге, већ дочарава њихову лепоту, њихову чежњу. У Станковићевом стваралаштву се могу

уочити три стваралачка круга: животна срећа и радост; жал за младост и несрећне љубави; жртвовање за патријархални морал. У његовим делима често се јављају разноврсни сукоби: између богатих и сиромашних, старог и новог, појединца и друштва... Иза себе оставио је бројна дела међу којима су најпознатија: *Божји људи*, *Ташана*, *Коштана*, *Газда Младен* и многа друга. Мени, и засигурно још многим читаоцима, најбољи рад Боре Станковића је роман *Нечиста крв*. То је био први роман који је похваљен од стране међународних књижевних критичара и преведен на више светских језика. Он представља роман друштвене хронике, као и роман личности. У први план романа *Нечиста крв* писац ставља морално, материјално и биолошко пропадање чији корени леже у „нечистој крви“ која је задесила једну породицу и њене потомке. Готово у свим књижевним остварењима Боре Станковића преплићу се, на једној страни, младост са свим што она подразумева и тражи од живота, а на другој страни је све оно што исти тај живот, који мора да живи, ускраћује и одузима.

Књижевни рад Боре Станковића знатно је обогатио српску наративну прозу. Иза себе је оставио бројна дела која ће се засигурно читати још дуго, а све док је нас читалаца, биће и њега и његових дела. На тај начин га можемо сачувати од заборавља.

Марија Ђокић IVФ

Десанка Максимовић

Наша најпознатија песникиња, Десанка Максимовић рођена је 1898. године у Рабровици крај Ваљева. Детињство је провела у Бранковини. У Ваљеву је завршила гимназију а затим студирала на Филозофском факултету, одсек Светска књижевност, општа историја и историја уметности, у Београду.

Најдужи део радних века провела је радећи као професор књижевности у Првој женској гимназији у Београду. 1933. удала се за Сергеја Сластикова. Није имала деце.

Путовала је широм тадашње Југославије и имала је бројне пријатеље међу писцима, као што су Милош Црњански, Исидора Секулић, Иво Андрић и други.

1959. године изабрана је за дописног члана САНУ, а од 1965. за редовног члана.

Добитница је бројних књижевних награда, између осталих, Змајеве награде, Његошеве, Вукове и других. 1984. године „Удружење књижевника Србије“ је предложило и за Нобелову награду за књижевност.

Прве песме објавила је 1920. године у часопису „Мисао“. Објавила је преко педесет књига песама и прозе за децу и омладину,

приповедака и путописне прозе.

Њена поезија је и љубавна и родољубива, и полетна и младалачка, осећајна и озбиљна.

Неке од најпознатијих песама су: *Стрепња*, *Опомена*, *Покошена ливада*, *Крвава бајка*.

Дела: *Врт детињства*, *Зелени витез*, *Гозба на ливади*, *Песник и завичај*, *Отаџбини, ту сам*, *Мирис земље*, *Заробљеник снова*, *Птице на чесми*, *Немам више времена*, *Бајке за децу*, *Слово о љубави*, *Песме из Норвешке*, *Озон завичаја* и друга.

Још за живота песникиње, у Ваљеву је подигнут споменик посвећен њој, који је радио вајар Александар Зарин. Велики наш књижевник и академик Матија Бећковић открио је споменик 27. октобра 1990. године. Песникиња је мало негодовала због тог чина али су је убедили да је то споменик поезији са њеним ликом. То је, такође, први споменик подигнут у част наше песникиње Десанке Максимовић у Србији.

1992. патријарх Павле јој је уручио орден Светог Саве, а од Српске књижевне задруге добила је награду за животно дело.

Преминула је 1993. године у Београду, а сахрањена је у Бранковини.

Емилија Војиновић Шф, Племетина

Кроз немире тражим свој пут ка миру

Знате ли ко сте? Знате ли одакле сте? Знате ли где су вам корени? Знате ли чији сте потомци? Зар историја не служи да нас спаја, да нас држи на окупу и подсећа на то да су наши прадедови гинули, не да би били великани и хероји, не да би се хвалисали да смо некад били јак и слојан народ. Били... А да ли смо то и данас? Да ли смо борећи се за неке европске стандарде заборавили ко смо и шта нас повезује? Често станем и запитам се где су нам основне моралне вредности и патријархално васпитање? Можда на путу за Брисел или ипак Вашингтон? Нестајемо Србијо, моја лепа Србијо, полако и тихо али великим корацима нестајемо. Нестајемо јер више ценимо и поштујемо туђе а међу собом се делимо.

“Величина једног народа, одиста није у његовој историји, него у његовој легенди. Стварају само они народи чија се историја претвара у митове, пошто сама историја није довољна. Историја без легенде је убога и кад је највећа.” – говорио је Јован Дучић у свом делу “Градови и химере”.

Важно је да негујемо то стабло Српства и чувамо корене од којих смо сви потекли. То стабло лежи на недрима Републике Србије, и даље чврсто стоји и шири своје гране као да нас зове да појуримо у загрљај и уверимо свет да знамо ко смо и да чувамо и негујемо оно што је наше. То дивно стабло живота где су и ваши и моји корени, зове се Косово и Метохија.

Десанка Максимовић је у свом делу “Крвава бајка” опевала српско страдање и Крагујевачки октобар почетним стиховима “Било је то у некој земљи сељака на брдовитом Балкану, умрла је мученичком смрћу чета ђака у једном дану”, а ја бих волела да се присетимо још једног српског страдања 21. века, да тог 21. века када сви гласамо за мир и толеранцију и боримо се за основна људска права, желим да се

присетимо косовског 17. марта 2004. године. Живот је кренуо низбрдо тог 17. марта, заправо живот за Србе на Косову и Метохији се тог дана угасио.

Косово је тада било потољено морем суза, а питам се шта се десило са сузама које нису испливале на површину људског лица већ су се утопиле у очима и кренуле да потискују људску душу. Сви смо на овом свету исти, сви имамо једно срце и једну душу, сви смо људи, али да ли нас то што смо Срби толико издваја од других?

Када погледате у небо видите ли исто што и ја? Видите ли све спаљене манастире и цркве, сву децу која бојазно напуштају своја огњишта. Међу том децом сам била и ја, девојчица од само годину дана, видите ли мајке које плачу и моле се за животе својих најближих, видите ли очеве који иду за својим породицама погнитих глава и пуних очију суза? Видите ли сву бол која је била и остала и која никад неће проћи. Кад погледам у небо видим само једну молитву која је пролазила од усана до усана, видим само једно “Господе, помози нам”.

А данас након толико година туге и патње, опет је све исто, и даље смо гости на сопственом огњишту, али ја сам и даље ту на истом месту на ком сам била и пре 17. година, нажалост једна сам од ретких која је успела да остане и одраста у месту где сам дошла на свет, проговорила прве речи и направила прве кораке. Чекам своје боље сутра, и чекам Божији суд од кога нико никад није побегао, када већ правда мирује и стоји непомично у месту.

И поред жртве коју је народ на Косову и Метохији претрпео, често наилазим на коментаре који ми не пријају.

Најновија вест је да држава пружа подршку народу на Косову и Метохији у виду финансијске помоћи. Да ли се са тих 100€ дете у Ораховцу, Великој Хочи, Гораждевцу, Старом Грацку или било ком српском гету може да купи мир, слободу кретања, слободу говора?

Тешко је бити у својој кожи, али још теже у туђој.

Дете у централној Србији своје слободно време може провести на игралишту, базену, може уписати часове глуме, балета, певања, фудбала, а једно дете у српском гету фудбал може играти у свом дворишту уз пратњу бар једног старијег лица. Талентовано дете из Београда или било ког другог града може да напредује и показује своје умеће јер има довољно услова, а талентовано дете из Ораховца може да напредује под условом да напусти своје родно место, јер у Ораховцу нема музичке школе, школе глуме, биоскопа, позоришта... У Ораховцу деца имају основну школу, једну улицу и цркву, и имају гласне осмехе пуне наде, ти осмеси пуно тога говоре уколико желите да их саслушате и разумете.

Ја желим да живим, студирам и остварим своје циљеве, али да ли ћу то моћи у месту где са првим лавезом паса читате медије – да ли је дошло до нових сукоба?

И можда ћу звучати мало сурово, али желим да се осврнем и на ситуацију са короном, чисто ради неког поређења, и тим чувеним полицијским часом када нам је био проблем да на пар сати останемо код својих кућа и са својим најближима, а желим да знате да деца на Косову и Метохији полицијски час већ 20 година почиње чим падне први мрак.

Све у животу прође, али остану дубоке ране и ожиљци, након свих немира важно је непосустати. Ја сам научила једну од многих животних лекција, корачам у будућност трагајући за трунчицом мира. Желим да сутра моја деца имају живот какав нису имала деца на Косову и Метохији. Желим да имају право на миран живот и срећно одрастање.

А ти Србијо, моја лепа Србијо... Сећај се, Србијо, никад не заборављај!

Тамара Ристовић IVп

Светлост којој се нико није радовао

"Јутро као и свако друго. Крећем у школу. Иако је било прелепо мартовско јутро, нешто је у ваздуху мирисало на тугу. Наставници су се у школи понашали врло чудно, договарали се нечујно бацајући по неки поглед на нас. И тада се десио најгори велики одмор у мом школовању. Наставник нам је објавио да се полако спакујемо и да кренемо својим кућама, говорећи нам да се настава данас прекида, али нам нису објаснили са којим разлогом. Појурили смо ка својим кућама, радујући се, а нисмо ни слутили да је то последњи дан наше школске године. Полако је пролазио дан, а ми као и сви шеснаестогодишњаци договарали смо се где ћемо се окупити вечерас. И те кобне среде, скупили смо се у 19:30, сви ми, на нашем старом месту, причали и смејали се када је у тренутку нестало струје, и почеле сирене. Из близине се зачу глас једног старијег човека: "Децо кући, почиње бомбардовање!" Мислим да смо се у секунди, бежећи, сви нашли на прагу својих кућа, иако је било довољно далеко. Ноћ је пролазила у мраку, са свећом, а ми никако да заспимо. Најмлађи брат, који је тада имао само седам година, постављао је питања на која ми нисмо имали одговоре. У једном тренутку, затражио је да га изведемо напоље, а ми као сестре, које су у свог брата гледале као у икону, а несвесне ситуације, испуниле смо му жељу. Изашли смо у двориште. Свуда је био мрак. У једном тренутку, као да се небо отворило, све је постало бело и чуо се неки чудан звук. Појурили смо ка кући, гурајући се на врата ко ће први да уђе. Сећам се само, да сам несвесно легла преко тог малог бића мислећи да ћу тако да га заштитим. Били смо

на поду када је све почело да се тресе. Био је то тренутак када је пала прва граната у нашој близини и од тада, за 78 дана не сећам се више ни колико их је било. И сада, после 22 године, памтим, памтићу и живећу са том сликом у глави да се у једном тренутку, променио читав мој живот."

Ово је прича моје маме о тешкој судбини генерације у Србији за време НАТО агресије која је почела 24. марта 1999. године. Оно што је најгоре, ово је био само датум почетка онога што се заправо десило и наставило на Косову и Метохији. Само су се агресори променили.

Ђокић Емилија IIп

Не значи не

Величина мушкарца се огледа у томе да ни на који начин не присиљава жену до кревета, ако она не жели. Њена жеља се осети или не осети, и „не” заиста треба да буде „не”. Ако нема обостране иницијативе другој страни је нелагодно, нити јој се иде у том смеру. Поштовати жену значи стварно чути оно „не”, све преко тога је мучење за њу, и увлачење у нешто што не може да поднесе, пре свега емотивно, када није у томе, нити жели да буде. И понижавање, не само за њу већ и за онога ко тражи, моли или шта већ ради. Мушкарац ако је мушкарац посебно треба чује и поштује женско „не”, у противном биће му важнији број жена са којима је био од дубине неког односа. Знати поштовати жену, значи не присиљавати је ни на шта и ићи преко њених жеља. Посебно у сексуалном смислу. У противном то је највећи могући терор. Жена није месо, жена није пуко средство за задовољавање нечијих потреба. Или је обострано или се поштује њена одлука, страна. Зато силовање не мора да се деси буквално да би се на неки начин десило. Зато када је „не” онда је „не” и тачка. Ко то зна да поштује, зна да поштује

жену, и да је након тога не остави или не понизи, већ схвати да однос може да се развија на пуно других начина, не само сексуално. Зато треба знати поставити границу, а и поштовати је. Код другог. У Србији је на стотине жена пријавило силовање последњих година. Да ли је било која добила насловницу, или бар простор у медијима? Нису! Зашто? Зато што нису довољно медијски атрактивне, биле су ничије, и осим полиције и најближих нико их није саслушао. Нити ће. Када неко силује девојку у најосетљивијим годинама, готово још девојчицу, то није само физички чин насиља, тиме се силује и њена психа, душа, њена будућност. Силује се дете које има оца, мајку, пријатеље. Сутра ће и она бити мајка, ако се уопште усуди. Направи се читав круг жртава које трпе. Силује се читава породица тиме што изгуби оно главну - мир. А детету се улије трајна несигурност и траума.

Замислите како би се променио однос према женама када би свака жртва испричала своју причу. Шта су доживеле од стране својих тренера, наставника, професора, шефова... Није најгоре у целој причи силовање тела, него силовање нечије душе, младости, која ти верује и види у теби оца, подршку, пријатеља, важну станицу у свом одрастању у најосетљивијем добу. Замислите када би сви то радили. Дали себи за право. Па у шта бисмо се претворили, на шта би личила наша деца. Не бисмо смели да их пустимо у школу, на тренинг, у град. Да ли то треба да буде наша будућност. Да негујемо манијаке, а да деци набијамо комплекс кривице да су она крива. Једном силована девојка је заувек силована жена. Силовање траје и када се заврши. Увек очекујеш неко ново, са неким новим. И тако почињеш да посматраш и остале мушкарце, свет. У сваком видиш потенцијалног мучитеља. Зато треба рећи стоп таквим стварима. Јасно и гласно!

Емилија Трајковић IVп

Злочин без казне

У школи смо учили да без злочина нема казне, а исто тако да ниједан злочин не сме остати некажњен. Шта је злочин? И ко га уопште чини?

Када кажемо злочин помислимо на сцене са криминалцима из акционих филмова. Али злочин је заправо нешто много горе од тога зато што је реалан и свакодневан, а чинимо га управо ми, обични људи. Лажи, насиље у породици, мобинг, сексуално узнемиравање, психичко и сајбер насиље су само облици насиља којих смо свакодневно сведоци. Да ли је то злочин? Да. Да ли је кажњен? Па и не баш. Али данас се нећу њима бавити, не зато што су мање битни, напротив, о њима треба причати да не би постали општеприхваћени у нашем друштву.

Али постоји и она горња граница за коју мислимо да је нико не може прећи. Злочин против човечности који је оставио траг у нама, кога спомињемо и данас, после 60 година, злочин који никога није оставио равнодушним, злочин, али без казне. Те страшне 1941. године, највећи злочин у нашој историји, логор смрти. Не постоји место на ком је убијено више српске деце, жена, мајки чија су деца још увек била у њиховом стомаку, не добивши прилику ни да се роде, већ им је место испод мајчиног срца постало гробница. Звучи тужно, али та деца су имала више среће од оних која су добила прилику да се роде па да буду убијена на толико страшно, нама незамислив начин. Својим малим животима су морали да плате за религију коју нису бирали, идеологију коју нису разумели. Многи од њих нису ни

проговорили, а већ су се упознали са горчином овог живота.

Логор смрти, погрешан назив по мом мишљењу. Место на ком су деца била толико измучена да се ни њихов плач није могао чути, њима смрт долази као спас, окончање њихових мука. И када замислимо најгору сцену мучења нисмо ни близу онога што су они свакодневно доживљавали. Прави би назив био логор свирепог мучења, иживљавања, силовања, касапљења, али и поред свега тога ни психичког насиља није изостало. Када жене изгладњиване данима нахраните месом па им касније откријете да је месо које су појеле било месо њихове деце, деце коју су носиле у свом стомаку, дете коме су у свом наручју певале најлепше уснаванке. Да ли им је било теже психички или физички?

У том тренутку сва физичка бол који су осећале нестаје, делује лака у поређењу са психичким болом који су осећале. Не можемо се саосећати са њима, не можемо осетити оно што су оне осетиле у том тренутку, и не треба, нико не треба то доживети. Злочин је остао некажњен али не смемо то заборавити јер заборављањем кажњавамо жртве оставивши их саме. На њиховом смо месту могли бити ми, наша деца, тамо и јесу била наша деца. Зато не заборави, не заборави њихово страдање, не заборави жену која је била окружена мушкарцима и била већи мушкарац од свих њих заједно, не заборави Дијану која је спасила 15.000 српске деце.

Не заборави да се не би поновило!

Анита Јовановић IVп

Жена... Шта жена представља за вас?

Пошто сам и сама део женског света, не бих да звучим пристрасно, али бих желела да својих пар минута издвојим нежнијем полу и говорим о значају жена у данашњем свету, о родној равноправности, као и о предрасудама које се нажалост данас често везују за физички изглед жене.

Идеал жене је вековима уназад приказиван на један вишедимензионалан начин. Свест о позицији жене у савременом друштву доживела је годинама уназад буђење. Међутим, фали још доста до потпуног прихватања жене као родноправног члана друштва, јер и даље постоји социолошки дисбаланс када је разумевање женске сврхе у питању.

Ја сам припадник неког модернијег доба и моји ставови су усмерени ка томе да жене треба да напредују у свим сферама живота. Од давнина смо учени да је женина професија да буде домаћица и мајка, да је њен главни задатак да брине о домаћинству и негује своја чеда.

Почела бих са примером моје мајке која је васпитавана у уверењу да је мушкарац стуб куће, а да је жена та која се увек склања по страни. То васпитање је желела да примени и на мени, али ја то нисам прихватила. Не кажем да је погрешно, али да ли је у складу са 21. веком и данашњим животом?

Жене данас живе лепше него пре, живимо боље него што су живеле наше баке, прабаке, али то не треба да нас теши јер још увек не живимо слободно. Не живимо са слободом говора у сваком тренутку, слободом одевања, понашања.

Један од водећих проблема је насиље над женама. Вероватно сте чули да је 2020.г. насиља над женама било знатно више него ранијих година, кажу корона и изолација чине своје. Уместо да јачем полу буде драго што ће са својим супругама, ћеркама, мајкама, сестрама да проведу више времена они их повређују.

Ниједан мушкарац не злоставља жену зато што мисли да је родноправна, већ зато што сматра да је слабија и мање вредна. Често смо малтретиране, вређане, понижаване, злостављане, изложене околностима суровог живота, али и даље исто вредимо, и даље смо драгуљ који краси ову планету. Тврдим да су жене које су икада биле жртве било каквог насиља, наше хероине. Најсвежија вест је злостављање наше глумице Милене Радуловић и још пар њених колегица. Уместо несланих коментара који су пристизали на рачун ове теме, мислим да је свако од нас могао својим гласом да умањи стопу насиља, самом подршком, без постављања питања „зашто је неко ћутао?“. Јер и ви имате сестру, мајку, девојку, супругу и не постављајте питања „зашто неко ћути?“ већ поставите: „зашто тога у 21. веку има?“.

Најтужнија истина је управо проблем који нажалост статистички доживљава велики број жена. И не постоји било какав разлог да та тема заслужи тишину. О томе се говори и о томе ће се говорити, све док колективна свест не постане довољно снажна.

Катарина Миленковић IVп

Летњи Месец

Једне лепе летње вечери, девојчица Лена је седела на трави у свом дворишту и посматрала је Месец. Лена се питала: „Шта је то Месец?" Знам да је Месец природни сателит и да нас осветљава током ноћи уместо Сунца, који нас осветљава дању. „Како то он добија ту моћ, да светли током ноћи и обасјава целу Земљу?" „Да ли има живота на њему?" "Да ли стварно неко живи тамо?" "Да ли су људи стварно слетели на месец?" Док је Лена размишљала, одједном су њене мисли прекинуте. Позвала ју је мајка да уђе у кућу и вечера и спреми се за спавање. Лена је и даље гледала у Месец из кревета своје собе, и временом утонула у сан. Одједном се Лена нашла напољу у свом дворишту и гледала Месец и казала је: „О Месече, зашто си толико тајновит?" И с неба се јави глас Лени: „Тебе баш занима, зашто је Месец тако посебан!" То је био прелепи једнорог с Месеца, који је слетео на Земљу у Ленино двориште. Била је тако узбуђена и питала га: „Какве то моћи Месец има и зашто је тако посебан?" Једнорог јој је казао да је он чувар Месеца и да је он његов дом и питао ју је: „Да ли је за једну ноћну вожњу у прелепо ноћно звездано небо?" Лена је са задовољством прихватила. Током лета с једнорогом, Лена је сазнала да се једнорог зове Луна, и да она и њена ћерка Флер одржавају равнотежу звезда на небу и брину се да светлост Месеца буде добро осветљена.

Дани су пролазили, Лена је сваке ноћи летала кроз небески ноћни свод са својим другарицама. Једне ноћи када се Лена спремала да се види с Луном и Флер, гледала је у небо, чекала је да се појаве, али нису дошле. Луна и Флер су биле у опасности, јер је њихов дом напала војска крава Севара, који је хтео да узме магију једнорога.

Краљ Севара је живео на Марсу, и након што су одбили да му дају магију, одлучио је да им се освети и нападне их. Луна и Флер су се храбро бориле и одбраниле своју магију.

Лена се пробудила из свог фантастичног сна и отишла на доручак. Сада када је открила Месечеву тајну више није постављала питања о Месецу, али потајно се надала да ће поново једне ноћи срести једнорога и полетети у ноћно небо.

Анђела Милошевић Пе

Сваки је човек звезда за себе

Изузев Сунца, звезде су толико далеке да их и телескопом видимо само као сјајне тачке. Сунце ме јако асоцира на нас саме. Треба себи бити извор светлости, топлоте и живота, јер наше понашање утиче и на друге људе, оне који нас окружују и који су део нашег живота.

Често ми се дешава да се загледам у масу људи, па се запитам шта свако од њих носи у себи, какву је данас срећу или тугу доживео, какав је заправо њихов живот?

Они су за мене далеке звезде, које својом појавом само приказују оно шта оне желе да други људи виде. Као и код осталих звезда, видимо само њих, њихов сјај.

Сви они сијају, срећом или тугом, није ни битно.

„Никад се ништа не понавља у историји људских бића, све што се на први поглед чини да је исто једва да је слично. Сваки је човек звезда за себе, све се догађа увек и никад, све се понавља бескрајно и непоновљиво”.

Не покушавајте да будете као други, јер свако је себи Сунце.

Не покушавајте да будете оно што други очекују од вас јер они не знају шта ваша душа жели и они су немоћни да виде њену лепоту!

Будите слободни, разиграни, препустите се животу којим вас води ваша душа и пустите да вам универзум покаже чаролију!

Лана Ничић Пп

Успомене из средње школе

Нешто што нам остаје када смо километрима далеко, кад прође много година и промени се много ствари у нашем животу су успомене. Биле оне лепе или ружне, урезане су у нашим срцима. Сећање на прошлост прошарано је разним бојама. Сама помисао може на тренутак да нас врати, да још једном осетимо ту енергију и усхићење које смо имали тада.

На животној смо раскрсници, доба када одлучујемо куда и шта даље. Време је да напустимо ходнике средње школе, а чини се, као да смо јуче тамо први пут крочили. Незахвално је говорити како време брзо тече од почетка до краја средње школе. А ту су авантуре, несташлуци, смех и сузе, незаборавни тренуци.

У средњој школи сам стекла пријатеље за цео живот. Неке сам знала од раније, а неки од њих су тако брзо ушли у мој живот и постали део свакодневнице. Растанак са њима је нешто што ми најтеже пада. Када проводите доста времена са неким, вежете се за те особе, постану чак и више од пријатеља. Ми никада нисмо били досадно одељење, свима смо драги. Издајали смо се од других по смелости, ставу и несташлацима. Занимљиво је што смо све девојчице у одељењу. Недостајаће ми професори, који су били уз нас, несебично нам преносили знање и били нам мотивација и подршка кад год је требало. Нарочито наша разредна, професорица Ружица Спасић. Памтићу све лепе тренутке и потрудићу се да их никада не заборавим.

Мислим да је ово наше најлепше доба живота, има посебну драж, младост,

радознаост, срећни тренуци који се једном доживе и увек памте.

Милица Вуксановић IVФ, Племетина

Мисли

„Немате појма колико важних ствари су постигли људи, који нису одустали онда када се чинило да уопште нема наде.“

„Никада није касно за: извини, недостајеш, волим те.“

„Штета...започели смо дивну причу, али други су написали крај.“

„Сећам се, док смо причали увек смо знали шта ће овај други да каже, па си ми кроз осмех казао: „А, знамо се већ.“ Знамо се ми и даље, само ти тамо, а ја овамо и никад више заједно.“

„Извини што сам покушала, што сам хтела бити с тобом, што сам се заљубила, што сам ти рекла да те волим. Извини што сам плакала због тебе, извини што сам покушала да те задржим за себе. Извини за све. А, највише што те волим и даље.“

„Стани. Полако. Слушај ме: „Данас је твој дан.“ И сутра ће бити. И читава следећа година ће бити. Не дај никоме покварити твоју срећу.“

„Како да заборавиш нешто у шта си раније веровао свим срцем?“

„На крају, мораш бити сам свој херој, јер сви остали су заузети спасавајући сами себе.“

„Свака прича има свој крај, наша није имала ни почетак.“

„Свака суза је реч коју не можемо изговорити.“

Припремила Анђела Денић Пе

Љубав

Љубав као посебна емоција која је потребна свакоме, синоним је за опстанак и живот. Лепа је, разноврсна, незаменљива. Некада није узвраћена, па уме да заболи, али колико год били повређени или разочарани не можемо без ње. Да је више љубави у свету би владао мир, срећа. Свет би био лепше место за живот.

Од малих ногу навикамо се да будемо вољени и да волимо, да будемо пожртвовани и хумани. Дете представља најчистији облик љубави, оно је насмејано, оно не зна шта је мржња и похлепа. Свако од нас треба у себи пробуди то дете, да свет гледа са више љубави. Тако ће нам се љубав и вратити кроз пријатељство, нечију лепу реч или подршку када нам је то потребно.

Људи смо, понесу нас емоције, наљутимо се, осетимо тугу, све је то део живота али ту увек помаже лепа реч, загрљај или сазнање да смо вољени. Љубав је најбољи лек за душу. Докле год знамо да имамо неког ко нас воли и увек је ту за нас и узвраћамо истом мером, ту смо за наше вољене, немамо чега да се бојимо. Понекад је довољно подарити неком осмех да би осетио љубав.

Када нам је срце чисто и искрено, умемо да се радујемо туђој срећи као да је наша, посвећени смо ономо што волимо, онда имамо све што је потребно за срећан живот. Јер све остало је пролазно, материјално. А љубав је вечна, верујем, и живи у сваком од нас. Само је треба показати.

Јелена Станковић IVф, Племетина

Само једну љубав имам

У одразу тих лепих очију
 Видела сам срећу.
 Мистериозност која спутава
 И осмех који мотивише.
 Мотивише да волиш, да желиш
 Доброта коју видех у дубини твог срца
 Није могла да буде лажна.
 Не, сигурна сам, била је то искра
 Нестварно чиста и сјајна
 Помало чудна за овај свет
 Јер у овом свету такве се искре
 Одавно гасе.
 Од тог сам тренутка знала
 Да ниси обичан пролазник
 Јер ти поседујеш нешто
 Што не пролази.
 Тако су се сва моја надања
 И усхићења свела на једно „хвала“
 Хвала што постојиш
 Јер ја само једну љубав имам.

Сања Ристић IVф, Племетина

Љубави слепа

Љубав је емоција која чека да изађе из срца људи.

Прва и једина љубав, неочекивана сила, била је то велика љубав, болна и немогућа, љубав у погрешно време. Превише поноса сруши цео један свет.

Када километри одвајају двоје младих то само додатно отежава.

Волели су се безусловно, маштали о дану када ће се коначно сусрести, чути глас, осетити додир, волели су се упркос свему.

Њега је повукло друштво, и настали су проблеми. Сви су хтели да им униште ту срећу, на крају су и успели.

Само да их бар ниси слушао, да си барем хтео да попричаш са мном.

Све је било тако лепо, зар си морао да одеш?

Толико питања, а ни једног одговора немам.

Све сам чинила како бих те задржала, ноћима нисам спавала само да бих са тобом причала.

Боли помисао на то да нисмо успели, а толико смо се волели.

Будим се, јутро, прилазим прозору и размишљам о нама, лежимо на ливади пуној цвећа, гледам у тебе док ти стављаш цветиће у мојој коси, уживамо без брига, без проблема, само ти и ја, али тебе нема.

Отварам прозор, удахнем дубоко и издахнем, суза клизи, све је било као сан.

Боли срце што се цепа на два дела, а тебе нема.

Сада остаје само сећање на нас, на двоје младих који су се волели, али нису успели у овом суровом свету. Бол и успомена.

Зашто љубав праву тражиш у маси љубави лажних? Молим те, споји ми срце које си претходно сломио.

Колико година је потребно да прође, да те више не волим, колико година да преболим?

Каж ми само једно, зашто вечно боле праве љубави?

Марија Ђурчић Пп

Горски вук

Има тамо један горски вук,
без страха хита у непријатељски пук.

Двобоја се никада не боји,
храброст његова као Троја стоји.

Тај је човек прави даса,
лепога лица и чврстога стаса.

Ситница му лице пара као
што каже пословица стара.

Јеванђелског је кода, спреман
да положи душу за ближњег свога,
руке су му пуне дара
милине му из недара хара.

Обилићев печат у њему стоји
тај се горски вук никога не боји.

Јована Јаковљевић IVф, Племетина

Чежња

И шта сад, после свега, туго?
 Кад је прекасно за све,
 Кад речи губе вољу и тихо утихну у сне.

Сада када кријемо очи једно од другог,
 И оне наивне погледе,
 Када је прекасно за „врати се“
 Прекасно за „извини кајем се“.

Где смисао чежње, чекања и усхићености,
 И мисао која се губи у тајности.
 Пегази не постоје – хвала ти на открићу,
 Сузе се не броје.

Нове наде са зором не свићу,
 Не постоји прави,
 Не постоје уздаси, и нови почетак,
 У нашим се губе твоје очи плаве и
 Одроз лица твог у осмеху мом.

Нити искреност мења ствар,
 Само срећа срећу слави,
 Остати жив је Божији дар.

Мирјана Николић IVф, Племетина

Љубав

У нашем народу постоји једна лепа изрека која гласи: „Прва љубав забрава нема“ и њоме је наш народ на најједноставнији, а уједно и најлепши начин описао тајне прве љубави.

Прва љубав доноси најлепша и најнежнија искуства. Она је попут пролећног цвета који заносно мирише и маме осмех на лицу сваког човека који се усуди да га помирише. Чари прве љубави су речима тешко описиве. Срце снажно удара, свуда се чују виолине, све цвета и све се радује. То се зове љубав. Стално присутна реч у нашим животима, вечита тема и универзална емоција. То је основ људскости, осећање које чини да цело тело трепери, па човек пожели да вечно живи и да се нада. Понекад занос тог осећања човека наводи на свакакве лудорије, јер љубав је сусрет погледа и реч, ритам и музика, бат твојих корака. Љубав као реч савршено звучи, некако је мила и слатка, не значи ништа, а опет значи све! То је реч коју сваког дана слушамо и осећај за којим вапимо. Зажмурим и кажем у себи „љубав“ и прва слика која ми се појави у глави јесте мајка са дететом у наручју. То је најтоплија и најчистија љубав. Вековима се велики научници и књижевници труде да дефинишу и опишу љубав. У основи свих велих дела јесте љубав. То је она вечита инспирација.

Заљубљени људи стварају магију и тиме овај свет чине много лепшим. Ја још увек нисам осетила ту праву љубав, али увек осетим лептириће када прођем поред једног дечака. Али се надам да ћу и ја једном доживети тако велику и снажну љубав о којој данас толико пуно читам.

Анђела Станишковић Iф, Племетина

Размислимо о пријатељству

Пријатељи нам пуно значе, они су увек ту да нам пруже утеху и подршку, или један осмех да нам улепша дан. Кроз наш живот прође много људи, који се задрже неко време па оду, али прави пријатељи остају ту заувек, иако нам се понекад путеви разилазе. Ако се то деси, па нас судбина наведе на различите стране света, у нашим срцима ће увек постојати кутак где ћемо чувати пријатеље из детињства. Ја ћу се заувек сећати тих безбрижних дана и тајни које смо делили и поново се радовати новим сусретима.

Данас је правих пријатељства све мање, све се мање људи жртвују и залажу један за другог. За људе се везујемо постепено и тако они постају незаменљива карика наших живота без којих би све изгубило смисла. Пријатељи нас разумеју и када ћутимо, опомену када грешимо, али знају и да признају своју грешку. Прате нас као сенка која са нама зна да подели тугу и радост. Пријатељи су једна од најважнијих ствари у животу и што их више имамо то смо богатији. Ја сам све ово схватила, јер око себе имам људе који ме разумеју, на које могу да се ослоним и да будем сигурна да ме никад неће изневерити. Они су светла тачка на овом путу где се све окреће око новца. Истина је да не ценимо оно што имамо све док то не изгубимо. Зато пријатељске односе треба чувати и неговати, јер су прави пријатељи награда за све оно добро што смо у животу учинили. Прави пријатељ је онај који те никад не напушта, он је твој нераздвојни сапутник и када си срећан и када

си тужан. Међутим, неопходно је проценити људе на прави начин како бисте донели исправну одлуку о томе ко вам је истински пријатељ. Право пријатељство траје заувек без обзира на све невоље. И то је најлепша врста односа коју можете имати са неким. Наравно под условом да је та особа лојална, поуздана, љубазна и брижна. Са правим особама сукоби се лако решавају, а односи бивају јаки и бољи. Пријатељство подразумева и велике жртве и бројна одрицања. Али све то вреди кад имате особу са којом можете да се смејете и плачете. Прави пријатељи су увек спремни да штите једни друге од емотивних и физичких повреда. Они су породица коју сами бирамо и стварамо. Потребно је време и стрпљење да изградимо снажно пријатељство, али и стекнемо поверење. Веома је важно имати неког са ким можете делити своје мисли.

Срећна сам и захвална зато што имам неколико правих пријатеља на које могу увек да се ослоним, у добру и злу и који мој живот чине лепшим и занимљивијим, јер без њих заиста ништа не би било исто.

Бајрамша Шерифовић Пф, Племетина

One special person

I am a person with lots of friends. Those are people I have known all my life, and those are people that I recently have met. What I can tell you is, no matter how long they are in your life, the thing that matters is how they treat you. You meet various friends in your life. They can be good for you, and they can also be bad for you. Because of that, we have to be careful when we choose who we let into our lives.

Maybe I have best friend in school, on social media, outdoors..... But, friend that I have from the very first day of my life, the friend that I have in home, in every single way, is my neighbor.

I will not tell you her name, I will not tell you how beautiful she is, how smart she is, how talented she is, how brave she is..... She is much more than that, much more than any word can describe. She is something special. The thing I can tell you is how much we have been there for each other. We are there for each other when we are in love, when we are happy, funny, joyful.... But, do you know when we are still there for each other? When it is really difficult, when we have the worst time, when we lose dear ones..... We are together when it is "storm", not just "sunny". However, do you know what we are for each other in that "storm"? We are "rainbow" for each other, we are support.

Her loss is my loss, her happiness is my happiness, her joy is my joy, and her problems are mine, too. Everything that we have is ours.

Yeah, I have not mentioned that she is older than me, a few years older. But I have never been just a kid for her. She is always listening to me, advising me, supporting me in everything,

defending me when I do something wrong. I am so grateful to have her in my life. I am grateful she has never betrayed me, rejected me, replaced me....

I have never told her that I love her, but I know that she feels it. After all, love is something that you feel, and that feeling cannot be precisely expressed.

Written by Tijana Berišić IVE

Daj sebi oduška i oseti jedinstveni ukus
najboljih krofnj u gradu

KA KOLIKO KROFNI
EVONI ?

Oduševljenje zimi, leti,
ne možeš im odoleti

My friend

They say that a person's value is measured by the number of languages he speaks and the friends he has. Besides family, it is important to have friends. Friends are here to cheer, sing and play with them, but also to share our troubles and sadness with them.

I have lots of friends, but I would single out the best one, the one I know from childhood. She is always there for me; she knows everything about me, even secrets that no one else knows. She is the person who will help me when I am not in the mood she makes me laugh and makes me feel better.

I cannot think of a better friend. I love her more than anything and I would do anything for her. Like all, problems within a family and other friends are inevitable, so the two of us always listen to each other and try to find the best solution. One can have a couple of good friends to count on, but it is very difficult to find someone to believe in, and to know that he or she is there for you at any moment. Regardless of the situation, feelings or place, I know that my best friend will be there for me. She will support me when I am the happiest and will try to comfort me when I am truly sad. For good or bad, she is there for me.

I do not believe that I will ever have a better friend and anyone who will stand side by side with me.

Written by Marija Cirimotić IVE

Poslovice o prijateljstvu

Poslovice su mudre izreke koje se prenose generacijama. One nas uče i prenose mudrost. Evo nekoliko poslovice o prijateljstvu:

1. A real friend is one who walks in when the rest of the world walks out.
2. A friend to all is a friend to none.
3. A friend's eye is a good mirror.
4. A man is known by his friends.
5. False friends are worse than open enemies
6. Friendship is like money, easier made than kept.
7. Friendship is love with understanding.
8. A friend at hand is better than a relative at a distance.
9. The rich knows not who is his friend.
10. Strangers are just friends waiting to happen.

**Pripremila Tanja Karadžić,
profesor Engleskog jezika**

Трик са картама

Да ли волите мађионичарске трикове?

Мађионичари не воле да откривају своје трикове.

Али пошто ја нисам мађионичар, данас ћу вам открити како се изводи један трик са картама.

Трик ћемо назвати погоди извучену карту. Промешајте шпил карата и дозволите неком да извуче једну карту.

Кажите му да помножи извучен број карте са 2.

Затим да том броју дода број 3 и тако добијену вредност онда помножи са 5.

Након тога у зависности који је знак на карти нека дода 1 ако је карта херц, 2 ако је карта пик, 3 ако је карта каро и 4 ако је карта треф.

Кад је све израчунао нека вам каже добијени број.

Од тог броја одузмите 15 и добијени резултат рећи ће вам која је карта у питању. Први број или прва два броја ако је број троцифрен говори која је карта у питању а последњи број говори који је знак у питању. Ако је 1 онда је херц, ако је 2 онда је пик, ако је 3 онда је каро и ако је 4 онда је треф.

Испробајте трик.

Хајде да објаснимо математички зашто трик функционише.

Ако узмемо да је карта x , а знак y онда то изгледа овако.

$$(x-2+3) \cdot 5 + y = x \cdot 2 \cdot 5 + 3 \cdot 5 + y = 10 \cdot x + 15 + y = 10x + 15 + y$$

Зато кад одузмемо 15 од броја који нам је речен цифра јединице нам је знак а цифра десетице или цифре стотине и десетице нам је тражен број.

Надам се да вам се свидео трик и да ћете га применити.

Видео објашњење овог трика можете погледати на:

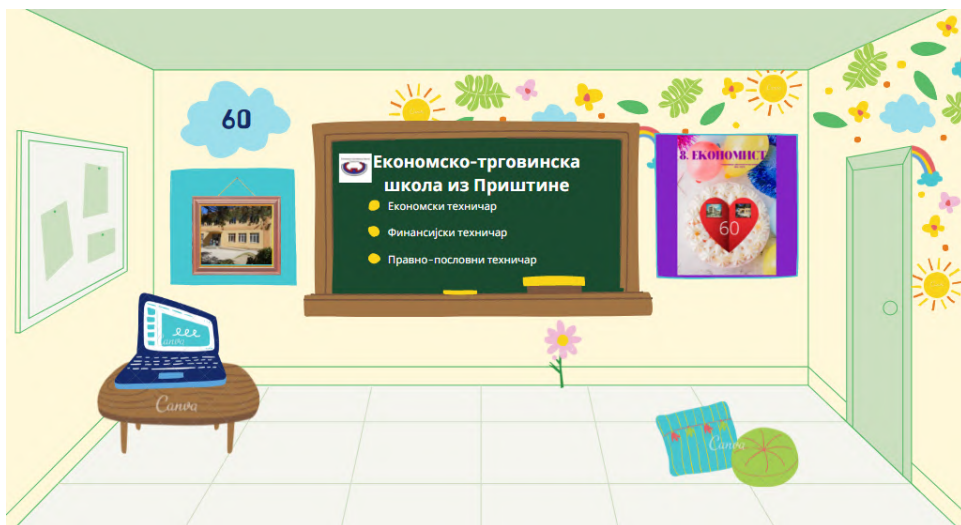
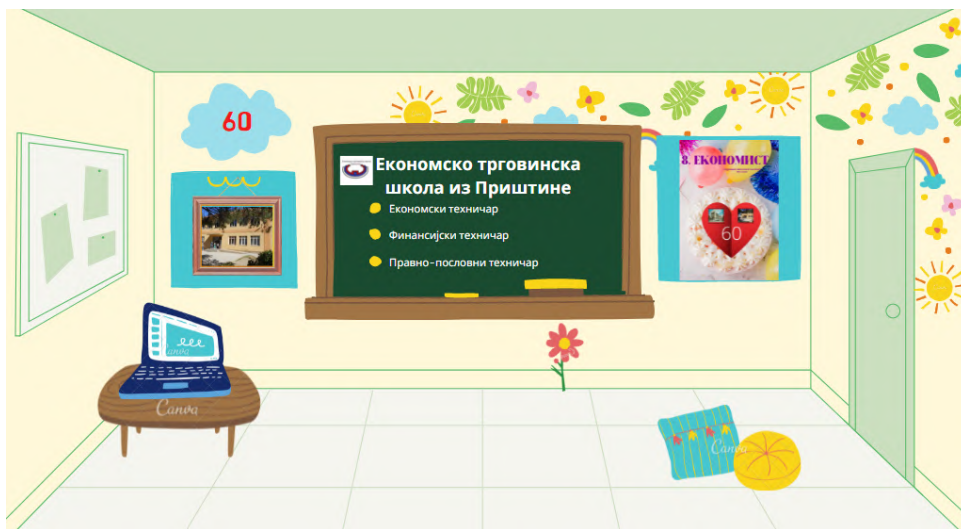
<https://www.youtube.com/watch?v=LW0Xq-IIUcU>

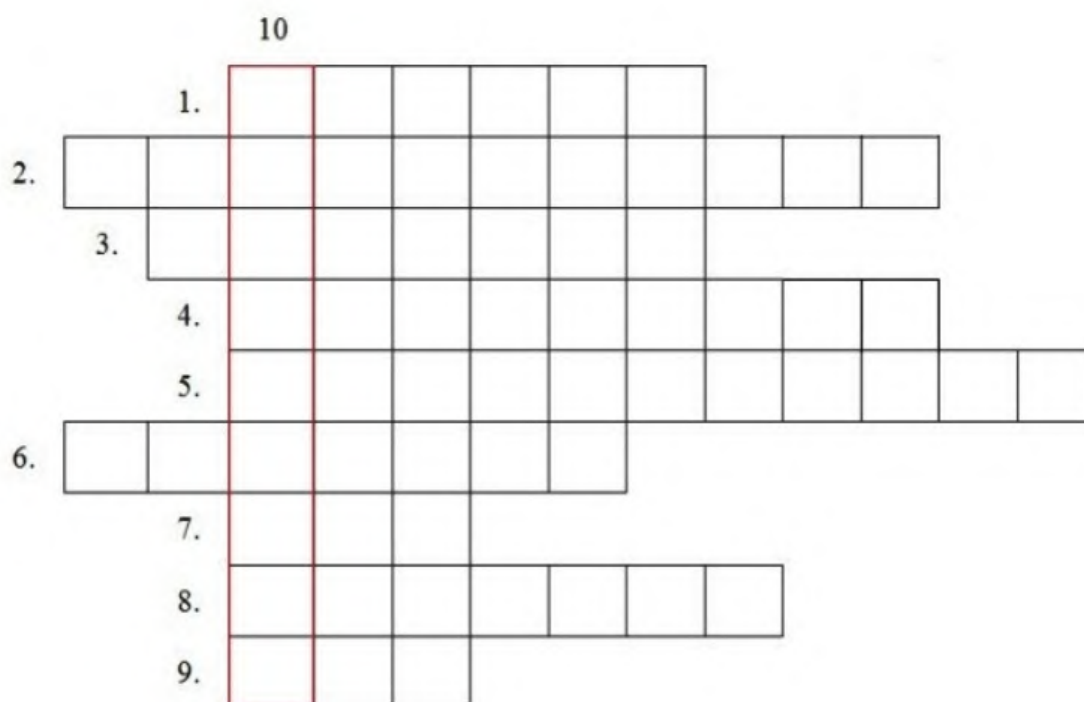
Припремила - Тања Максимовић,
професор математике.

2		6			7	8		
		3	8			2		
4				9				3
					5	1	4	
8	6	5						
	3				2	7		6
				1			9	7
	5			6				
7		9	4				8	

		8	9	3	2			
			7	6		4		
							6	
	3							9
7		5					4	
			8					
	9	1			3			
	6				8			2
		2		7				5

Пронађите 7 разлика

1. Један конусни пресек.
2. Најважније начело модерног Кривичног права.
3. Пети падеж.
4. Први падеж.
5. Опонашање звукова из спољашњег света.
6. Командант флоте.
7. Раставни везник.
8. Исто.
9. Име мајке Светог Саве.
10. ?

ОВЕ РЕЧИ ПИСАНЕ БИШЕ НА СТУБУ МРАМОРНОМЕ НА КОСОВУ

Деспот Стефан Лазаревић

Човече који српском земљом ступаш,
било да си дошљак или овдашњи,
ма ко да си и ма шта да си,
када дођеш на поље ово,
које се зове Косово,
по свему ћеш угледати пуно костију
мртвих,
те са њима и камену природу,
мене крстозначног и као стег,
видећеш како посред поља усправно
стојим.

Да не проминеш и да не превидиш
као нешто залудно и ништавно,
но молим те, приђи и приближи се
мени,
о љубими,
и размотри речи које ти преносим,
и из тога ћеш разумети због кога
узрока
и како и зашто стојим ја овде,
јер истину ти говорим,
ништа мање од живога,
да ћу вам изнети у суштини све што се
збило.

Овде негда бејаше велики самодржац,
чудо земаљско и рига српски,
звани Лазар, кнез велики,
побожности непоколебими стуб,
доброразумља пучина и мудрости
дубина,
огњени ум и заштитник странаца,
хранитељ гладних и миловање
ништих,
скрбних миловање и утешитељ,
који вади све што хоће Христос,
коме иде сам по својој вољи
и са свима својима, безбројним
мноштвом,
колико је под руком његовом.

Мужевни добри, мужевни храбри,
мужевни, ванштину, у речи и у делу
који се блистају као звезде светле,
као земља цветовима шареним,
одевени златом и камењем драгим
украшени,
многи коњи изабрани и златоседлани,
сведивни и красни коњаници њихови.

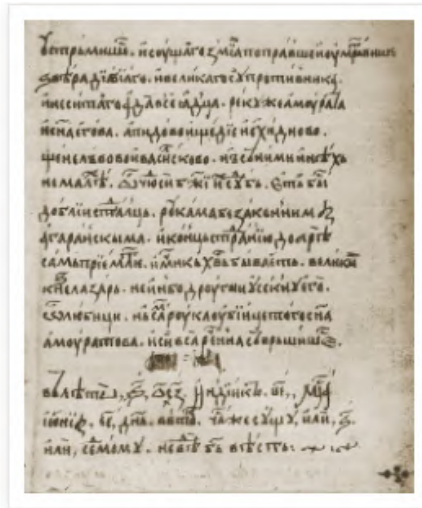
Свеплеменитих и славних
као какав добри пастир и заштитник,
мудро приводи духовне јагањце
да у Христу добро скончају
и приме мучења венац
и вишње славе учесници буду.

И тако сложено велико безбројно
мноштво
скупа с добрим и великим
господином,
добром душом и вером најтврђом,
као на красну дворану и
многомирисну храну
на непријатеља се устремиле
и праву змију згазише
и умртвише дивљу звер и великог
противника
и неситога аџа свејаџца,
велим Амурата и сина његова,
аспидин и гујин пород,
штене лавово и василисково,
па са њима и не мало других.

О чудеса Божјих судбина,
ухваћен би храбри страдалац
безаконим агаренским рукама
и крај страдању добро сам прима
и мученик Христов постаје
велики кнез Лазар.

Не посече га нико други, о љубими,
до сама рука тога убице, сина
Амуратова.

И све ово речено сврши се
лета 6897, индикта 12, месеца 15, у дан
уторак,
а час је био шести или седми,
не знам, Бог зна.

Вероватно у пролеће или лето 1404.
године подигнут је на Косову у
близини цркве Богородичине, зване
Самодрежа, велики камени стуб на
коме су биле уклесане речи у спомен
битке на Косову. О постојању овога
стуба сачувано је сведочанство из око
1496. које је оставио Константин
Михаиловић из Островице код Новог
Брда.